49րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 1431   Գ. ՇՐՋԱՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ   ՓԵՏՐՈՒԱՐ 21/6 ՄԱՐՏ 1906

10 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1323 – 21 ՇՈՒՊԱԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Galata, Rue de la S.-Porte
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Տ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՅՐԱՆ ԳՈՒՆԵՂՈՒԻ ՄԱՄԵՆ ՏԵՍԵՆ ԳՐՈՒԹԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Մ. Դուռ Մեծ Խանութեան, 38

Անձեռագիր գրութիւնները ուղղուած գրութիւններ, ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قبره
ادارهخانهسی باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ Համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու Համար	108 »	60 »
Արտասահմանի Համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

10 ՓԱՐԱ

Գերման եւ Հայ Ընտանիքներու Մէջ

ԱԶԳԻ ԶԱՐՆՈՂ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ներեցէք ինծի նախ և առաջ յայտնելու շնորհակալութիւնս այն համակրալից տողերուն համար, զորս հաճած էիք, առաջին գրութեանս հրատարակման առթիւ, ուղղել հասցէիս։ Պիտի ջանամ, կըցածիս չափ, զանոնք արդարացնել։

Եւ յետոյ, կարծելով թէ՝ ազգերու միջեւ եղած աչքի զարնող տարբերութիւնները գրի առնելով՝ ընթերցողը կրնայ քիչ կամ շատ որոշ գաղափար մը կազմել անոնց վրայ, այս պատճառաւ ուզեցի որ ներկայ գրութիւնս ալ նախորդին շարունակութիւնն ըլլայ։

Գերմանիոյ մէջ զաւակ չունենալը հին հրեաներուն պէս, տեսակ մը անախորժ կացութիւն է. գերմանք իրենց զաւակները, համայնքի նշանաւոր պատմական հնոց պէս, իրենց տուներուն զարդը կը սեպեն, և բազմաթիւ զաւակներ ծնողք մտանաւոր յարգանքի առարկայ կ'ըլլան։

Կը թուի թէ՝ այս ուճակութիւն եղած ձգտումին և զգացման հետեւանքն է, որ գերման ազգը, որ ներկայիս 60 միլիոն է, տարեկան մէկ միլիոն յաւելում կ'ունենայ, բան մը որ գերման աշխատաւորներու մեծ հոգ կը պատճառէ և զբաղման առարկայ կ'ըլլայ։ Ես կը խորհիմ թէ՝ Ալմէզիրտոի գաղթականախորհուրդին վիճակը այս մըտքին հետ կապակցութիւն ունի։

Այս ձգտումն ու զգացումը ներսապական կարգ մը երկիրներու մէջ կը պակսին. բայց մեր մէջ կ'ըսեն թէ, երբ մէկը իր հակառակորդին չարիք կամենայ և կամ զայն անիծել ուզէ, կը մաղթէ եղեր որ ան հինգ տասը զաւակներու տէր ըլլայ, բաին նաեւ ինծի թէ՝ մեր մէջ զաւակ չունենալու փափաքը, որ չարիք մըն է, սկսած է հետզհետէ տարածուիլ։

Գերման ծնողք, իրենց զարգացման աստիճանին համեմատ, անպատճառ ամէն երեկոյ միջոց մը կը գտնեն իրենց զաւակներուն հետ խորհրդակցութիւն ընելու, ու փոխադարձաբար երբեմն ալ ազայք ծնողաց բաներ մը կը սովրեցնեն, և բազմաթիւ ընտանիքներ գիտական փորձեր ընելու գործիքներ ևս ունենալով՝ մարդ հոն յաճախ զուարճալի ժամեր կրնայ անցընել։ Չեմ կարծեր թէ՝ մեր մէջ այս կարգի ընտանիքներ գտնուին։

Ցայտնի է որ Գերմանիոյ մէջ ուսանիլը պարտաւորիչ ըլլալուն համար դպրոցներու թիւը բազմաթիւ է, երկար տարիներ հոն միեւնոյն յարկին տակ վարժապետ և վարժուհի միասին պաշտօն վարելով՝ երբէք լսուած չէ որ անոնց մէջ սիրային բաներ մը դարձած ըլլայ, բայց մեր մէջ այսպիսի բաներ կը կարծեմ թէ շատ ու շատ լսուած է։

Տնօրէն մը կամ տնօրէնուհի մը ազատ է պատիլ դպրոցին մէջ, լսելու համար ուսանդուած դասերը՝ ի ձեռին ունենալով տետր մը և մատիտ մը, ներելի չէ ընաւ որ ան դասատուին մէջ ոև է դիտողութիւն ընէ աշակերտին կամ աշակերտներուն։ Եթէ այս բանը պէտք ըլլայ, ձեռքի տետրին մէջ կ'արձանագրէ և յետոյ ուրիշ օր մը, առանձինն կը խօսի. ասիկա օրէնք է։ Մեր մէջ տակաւին այս կարգի վարմունքներ յաճախ կը պատահին. այս ընողները կարծես կ'ուզեն իրենց ազդեցութեան չէջանալը լայնցնել աշակերտներուն հանդէպ։

Մերինները Ֆրենկ խոճմէնսէ օշորակ և անոնչ կը պատրաստեն, իսկ գերմանք անէլէ պատուական գինի կը շինեն, որ կրնայ մրցիլ աշխարհի լաւագոյն գինիներուն հետ։ Եւ որովհետեւ այս ազգը երկրագործական ուսման վրայ ընդարձակ գաղափարներ ունի, այս պատճառաւ հոն այդ պտուղը այնչափ առատ և աժան է որ ամէն աղքատ ընտանիքներու անգամ մատչելի է։

Մերինները հաւկիթին դեղնուցը կը զարնեն, իսկ գերմանք ճերմկուցը կը հարեն և անոր վրայ կը լեցնեն դեղնուցը։

Հոս գալէս ի վեր դիտեցի որ մերինները գերման ազգը կը չափեն այս տեղի գաղթականներուն վրայ, որ իմ կարծիքովս սխալ է։ Վարժուհիի մը հիւանդութեան համար հրաւիրուեցայ զայն փոխանորդել մէկ երկու ամիս գերմանական այն դպրոցին մէջ, որ Թիւնէլի վերի ծայրի մօտերը կը գտնուի և որ առաջ պիւլպիւլտէրէսի (զաղաքային գպրոց) կը կոչուէր, իսկ այժմ ճեօճեք բէօխեքեօս (բարձրագոյն աղջկանց վարժարան) կ'անուանուի։ Այս պատճառաւ առիթ ունեցայ տեսնել թէ հոն արձանագրուած երկսեռ աշակերտներու հարիւրին յիսունը ասիատիկ, տասը գերմանական Հրեաներ են, տասէն 15ը գերմանական գաղթականներու զաւակներ են, իսկ մնացած 25ը այլեւայլ ազգերու կը վերաբերին, ուստի այս դպրոցը դիտողութեան միջազգային է։ Ու յետոյ, պատասխաններով յարգելով, կ'արժէ յիշել որ երբ մարդ մը իր երկրին մէջ կ'ապրի, շուտ ի հարկէ գաղթել ուրիշ տեղ։ Այս պարագաներուն մէջ գերման ազգը ասոնց հետ բաղդատելով դատելը կարծեմ թէ ուղիղ չէ։

Գերմանիոյ մէջ որքան ալ անցուդարձը բազմամարդ ըլլայ, մեծ դիւրութիւններ կան չղջոգմանելու։ Նախ օրէնք է որ փողոցներու լայնքը 26 մեթրէն նուազ չըլլայ, յետոյ մեծ քաղաքներու մէջ կանոն է որ երկու տուներու միջեւ 3 մեթր երեսով բաց գետին մը գտնուի, որուն երեսը կամ երեսները երկաթէ վանդակով մը գոցուած ըլլալու են։ Այս բանը կ'երեւի թէ մտածուած է քաղաքին օդը մաքուր պահելու և հրդեհներու ժամանակ անոնցմէ օգտուելու համար։ Այս նկատմամբ Շղաւկարդ մանաւանդ աքանչելի է։

Ցեռոյ ճամբորդելու մեծ դիւրութիւններ կան, այնպէս որ գերման կինը կամ աղջիկը կրնայ միամինակ իրենց երկրին մէկ ծայրէն միւսը երթալ, այս բաները ամէն երկրի մէջ միեւնոյն չափով գոյութիւն չունին ի հարկէ։

Երբ գերման ընտանիքին մէջ մեծ կամ փոքր ընդունելութիւն մը ըլլայ, հոն պէտք է հրամցուած յարգելի այն կարգ ու կանոնները որ գերման բարքերու մէջ զօրեղապէս արմատացած են։ Նախ ներս մտնողները պէտք է որ տան տիրոջ կամ տիկնոջ կողմէ բարձր ձայնով ներկայացուին միւսներուն, յետոյ երկու սեռերը, որ անտեղեակին կամ գունդին մէջ տարբեր կողմեր բաժնուած կ'ըլլան, ուշադիր ըլլալու են որ մէկը միւսին կողմը չի նստի։ Այսպիսի վարմունք մը կենցաղագիտութեան դէմ անարգանք մը կը համարուի։ Շատ կամ քիչ գինով վիճակի մէջ հիւր երթալը բացարձակապէս մերժուած է գերման բարքերէ, հոն յարգանքի համար շատ մը ճիշդութիւններ կըրնան ըլլալ, բայց ազնուական ըմպելիք ընելու չէ։

Ճշմարիտ խօսած ըլլալու համար ըսեմ որ հոն և գրեթէ ամէն պարագայի մէջ գարեջուրը անպակաս է, զոր Գերմանացիք ազնիւ ըմպելիքի կարգը չի դասելու չափ երբեմն առաջ կ'երթան. ան ոմանք թէ իրենց սովորական ջուրն է և լաւ է ուելցնել թէ՝ Գերմանացիք գարեջուրով դիւրութեամբ չեն գինովնար, թէպէտեւ անոնք, եթէ խմեն ալ չեն, դէպի խմելը մեծ հակում ունին։ Այս մասին փխկուբեան բարոյական բանակ կոչուած ընկերութեան անդամները, անշուշտ կառավարութեան ձեռք առած միջոցներէն, կրնամ ըսել թէ հրաշքներ կը գործեն, որոնց վրայ կարելի է թէ՝ ուրիշ անգամ խօսելու առիթ ունենամ։

Կան մարդիկ որոնք կը հաւատան թէ ազնիւ ջուրերու պակասութիւնն է որ զանոնք գարեջուրի մոլին ըրած է, բայց այս մասին ես իրենց համամիտ չեմ։

Հաւք կոչուած լեռնախումբը որ Պերլինէ և Մակտէպուրկէ շատ հեռի չէ, և որուն բարձրագոյն գագաթն է Պրոքէնն որ 1142 մեթր բարձրութիւն ունի, այնպիսի պատուական ջուրերով օժտուած է որ կրնայ մրցիլ Պոլսոյ և Անատոլուի ազնուագոյն ջուրերուն հետ։

Այս լեռները ամառանոցն են գիրենք չըլլալով ընակչութեան այն մասին՝ որ հեռեններ գտնուած ծովափնեայ ամառանոցները չեն կրնար երթալ։ Այս կարգի ամառանոցներէն նշանաւորն է Տանիրկի մօտ Ցօբօտը Պալդիկ ծովու եզերքին վրայ, զոր չեմ գիտեր Գերմանացիք ինչ հասկացողութեամբ կը ձգեն զայն մրցման դնել Նիսի հետ։

Կորուզէն կարելի է մաքուր գինեանստն մէջ դիտել հիւսիսային բեւեռային մոտոկան լոյսը որ ոչ միայն աչքանքելի այլ եւ աննկարագրելի է։

Հոսոր նման ուրիշ լեռնախումբեր ևս կան մինչ թէ հարաւային Գերմանիոյ մէջ, որոնք միեւնոյն առաւելութիւններովը օժտուած են։

Ձեռք թօթուելը Գերմանիոյ մէջ մտերմութեան և խոր արմատներ ձգած բարեկամութեան նշան մըն է։ Իրարու անծանօթ կամ քիչ ծանօթ անձինք, պարտին գլխի թեթեւ խոնարհութիւնով մը բաւականանալ։ Օրիորդներ և մանկամարդ կիներ ազատութիւն է որ իրենցմէ տարիքաւորներուն և մասնաւորապէս վարժուհիներուն խոնարհութիւն ընեն. եթէ ձեռք թօթուելու պէտքը զգալ ըլլայ, այն ատեն հարկ է որ անպատճառ մեծը փոքրին երկնցնէ իր ձեռքը. ձեռք թօթուելը կարի սահմանափակ է որ կրնայ միայն տեղի ունենալ քոյրերու, եղբայրներու, ծնողքին, նշանածներու և շատ մօտիկ ազգականներու միջեւ։

Հոն երբեք սեռէ մէկը կրնայ ըլլալ որ ուրիշի մը չէ, ուրիշը հաւաքուած գիտական առուերբ մը ընէ, միւս սեռը մինչեւ որ մասնաւոր հրաւէր չըլլայ անկարող է անոր մօտենալ։

Այս կարգ ու կանոնները, ինչպէս որ ուշադիր դիտողի քանի մը տեղեր, բոլորովին զանց կ'առնուին մեր մէջ այնպիսի ձեւերով, որ կը կարծեմ թէ՝ բարքերու ազգականման կ'առաջնորդեն։

ԱՐՄԷՆՈՒՀԻ ԱԳԻԼԵԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍՆԵՐ

Զգացի ու գտներ էի երկար ատենէ ի վեր մեր քահանաներէն ու բոլոր այն պաշտօնեաներէն որոնք եկեղեցիին մէջ քիչ թէ շատ գործ մը ունին տեսնելիք. անոնց թէք ու անուղղայ ընթացքը շատո՛նց արդէն արմատախիլ ըրած էր ներսս այն յայսը զոր ունէի ատեն մը մեր եկեղեցականութեան բարւոք պաշտօնավարութեան համար, և ես որ շատ թեւնդ հաւատացեալ մը չեմ եղած, նմանցայեր էի մեր տէրտէրներուն ու վարդապետներուն այս մոլոր գնացքը ջուրի այն աղմուկ յորձանքներուն որոնք ոև է միջոցաւ չեն կրնար մաքրուիլ ու զտուիլ, քանի որ իրենց խոկութիւնը կազմած են տարիներու երկար բոլորումի մը միջոցին։ Բոլոր այս յուսահատ տրամադրութիւններովս հանդերձ, չեմ կրնար ինքզինքս զսպել այն անիրաւութեան հանդէպ զոր այսօր կը դառնայ Բերայի քահանայացուցութեան ընտրելիներուն շուրջ յարուցուած խնդիրին առթիւ, և որով՝ մտածելը օրը օրին այնքան կը հեռանայ քեզմէ։

Քահանաներու ընտրութեան նոր եղանակը զոր մեր մէջ մտցունել փորձեց Բերայի պատուական Թաղ. Խորհուրդը, առաջին լաւ օրինակ մը եղաւ ուզղուած միւս թաղային խորհուրդներուն, թաղին եկեղեցիներուն պէտք եղած քահանաներուն բարւոք ընտրութեան համար, և նախադասը՝ մեղքն ամէն հոգիի աղանդութիւններով բնանուաղուած եկեղեցականութենէ մը ազատուելու փորձն է։ Բայց ահա, այս դէպի լաւը ձգտող առաջին շարժումին դէմ նոյն իսկ Բերայի քահանաները կ'ուզեն դէմ կանգնիլ, չենք գիտեր ինչ դիտումներու կանխամտածումներով առաջնորդուած։ Բերայի ուսուցիչին ու Թաղ. Խորհուրդին մէջ ամփոփուելիք խնդիր մը չէ ասիկա սակայն, խնդիրը իր առանձնայատուկ հանգամանքէն ընդհանուրին մէջ կը մտնայ, քանի որ քահանայի մը կամ քահանաներու ընտրութեան խնդիրը ոչ միայն անոնց պատկանած թաղին, այլ և ամբողջ համայնքին կը պատկանի հաւասարապէս։ Եւ եթէ այս ուսուցիչին շուրջ միայն ըլլար յարուցուած աղմուկը, ոչ իսկ պիտի ուզէի բերան բանալ, լաւ ու մօտէն ճանչցած ըլլալով անոր մէկ քանի յատկութիւնները որոնց տխուր փորձառութիւնը ունեցած էի վայելել ատոր տարիներ առաջ։

Չենք կրնար հասկնալ թէ Բերայի շնորհալուակ քահանաները ինչու պաշտօնակիցներ կ'ուզեն երեք քահանայական թեկնածուներուն, որոնք բաղդատմամբ ուրիշ քահանաներու լաւ պաշտօնավարութիւն մը պիտի կրնան ունենալ յառաջիկային, իրենց նոր ստացած մէջ դաստիարակութեան մաքուր կենցաղէն, այն աշխարհականութեան կենցաղէն, որու համար պիտի կարծէին մեր քահանաներէն շատեր և նոյն իսկ անոնք որոնք մրցումով այս ընտրութեան հակառակ կը փորձեն։

Մինչ Տ. Մկրեան հօր ընտրած մէկ քանի չեմ գիտեր որ գեղջուկ քահանաները աւելի լաւ բարեմասնութիւններո՞վ օժտուած էին քան արդի այս երեք ընտրելիները. մինչ այդ նախկինները չէի՞ն որոնցմէ մէկին կամ միւսին շուրջը այնքան դայթակղական լուրերու շարք մը հիւսուեցաւ, անպատուաբեր նոյն իսկ հասարակ չըհաւատացեալներու։ Արդեօք Բերայի ուսուցիչը տասնչ տարբերո՞ւ էր որ Բերայի եկեղեցիները լեցնել կուզէ։ Եթէ այսպէս է, իր շափուլը կերպաւ չէն տար մարդու, որդի դարուն մէջ մանաւանդ։ Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ պատուական ատենապետը, կամքի ու գործունէութեան տէր ատենապետ, ընդհանուրին հաւանութիւնը իրեն զօրավիգ ընտրած, հարկաւ ատ ոչինչ պիտի դարձնէ ուսուցիչին մը վէտօն, և ինչպէս եկեղեցական շատ մը խնդիրներու, նոյնպէս այս խնդիրին մէջ ալ ցոյց պիտի տայ իր ազնիւ և օգտակար արիութիւնը, որոշուած երեք ընտրելիները միմիայն քահանայ ձեռնադրել տալով Բերայի վրայ, ու տանելով մէկ կարծուուն աղօթելով այդ նաեւ թէ աշխարհականներու, Թաղեցիին ուղղած ու ընտրածն է միայն որ մեր եկեղեցականութիւնը պիտի մաքրուի, քան անոնցմով որոնք ուսուցիչէի մը փէշերուն տակէ քծինքով շուրջինը մը անցուցած կանոններն ու փակեղ մըն ալ գլուխնին, ճշմարիտ չարհասարակ մը դարձուցեր են մեր եկեղեցիները։

ԼԻՒՈՆ ՇԱՔՐԵԱՆ

ՔԱՍԻՄԻ
ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Ս. Գրիգոր Նարեկացիի այս հռչակաւոր մատեանը որուն ամբողջութիւնը գրաբար բնագիրէն հասկնալի ու մաքուր աշխարհաբարի մը թարգմանած է Քասիմ, Մեծ Պահքի առթիւ կը յանձնարարուի ամէն Հայ քրիստոնէի որ գիտէ վայելք զգալ հոգեկան հաճոյքներով։ Կը ծախուի Մանզումէի Խմբագրատունը մէկ արծաթ մէճիտ գինով, գաւառներէ փոստի ծախք չի պահանջուիր. արտասահմանի համար 4.50 ֆր.։

ԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՈՐՈՇ ՏՈՒՐՔ

91. Անհատներու կողմէ թուղթի, լաթի և ուրիշ նիւթերու վրայ պատրաստուած և ցրուուած ապեալ կամ ոչ ծանուցումները, յայտագիրները, բացատրողական ծանուցումները, ծանուցում պարունակող «քաթալկները», բաց փոնամակներ և շրջաբերականները 2
(տես թիւ 67 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

92. Անհատներու օգտին համար Պետական Պաշտօնարաններու կողմէ կախուած ծանուցումները 5

93. Անհատներու կողմէ թուղթի կամ խաւաքարտի վրայ պատրաստուելով, հանրային վայրերու մէջ կախուած, փակցուած և կամ ոև է ձեւով ցուցադրուած ազդերը 5

Զատ զատ անձերու կողմէ այլ և այլ նիւթերու մասին պատրաստուելով՝ միեւնոյն թուղթին կամ խաւաքարտին վրայ գրուած, և այս թերթին մէջ յիշատակուած ծանուցումներու ամէն մէկուն համար պէտք է զատ զատ դրոշմ տուրք գանձել
(տես թիւ 65 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

94. Անհատներու կողմէ թուղթէ և խաւաքարտէ զատ՝ ուրիշ նիւթերու վրայ պատրաստուելով, հանրային վայրերու մէջ կախուած, փակցուած և կամ ոև է ձեւով ցուցադրուած ծանուցումները

Մէկ քառակուսի մեթրին կէսին չափ կամ անկէ պակաս տարածութիւն ունեցողները՝ տարեկան ֆր. 20

Մէկ քառակուսի մեթրին կէսէն աւելի մինչեւ մէկ մեթր տարածութիւն ունեցողները՝ տարեկան ղշ. 1

Մէկ քառակուսի մեթրէ աւելի եղողներուն իւրաքանչիւր քառակուսի մեթրին և աւորումաշատեքներուն համար՝ տարեկան 5
(Տես թիւ 65 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

95. Հաշիւներ պարունակող հաւաքածոները

Մինչեւ 200 էջ ունեցողները 1

200էն մինչեւ 500 էջ ունեցողները 2

500էն աւելի էջ ունեցողները 5

96. Ուղղակի անհատներու կողմէ, և կամ անհատներու օգտին համար՝ Պետական պաշտօնատուններու կողմէ լրագիրներու և պարբերականներու մէջ հրատարակել տրուած ծանուցումներու բո՛ւն պատճէնները.

Մէկ անգամ տպուելիք ազդին համար՝ 1

ՅՈՒԼԷՍ ՎԷՌՆԻ ՆՈՐ ՎԷՊԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՀՐՁԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԶ.

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԷՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Լավառէտ՝ յարգելով Սըր Մօնլըթօնի յանձնարարութիւնը, ճամբուն վրայ հանդիպած ամէն տեղերէն վկայագիրներ առաջու իր ձրի ճամբորդութիւնը հաստատող, հետեւաբար երբ Մարսիլիոյ քարափը ելաւ, բաւական վաւերաթուղթեր ունէր քովը, իր թափառական օրինչքը մը չըլլալը հաստատող։

Ամէնէն մեծ դժուարութիւնը Մարսիլիայէն մինչեւ Բարիզ ճամբորդելն էր, ֆրանսական ոստիկանութիւնը խիստ օրէնքներ ունէր թափառաշրջիկներու դէմ, զորս ամիսներով կը բանտարկէր և չէր թոյլատրեր որ ալ աւելի առաջ երթան։ Լավառէտ այս անտեղութենէն էր որ կը վախնար. եթէ անգամ մը թափառաշրջիկութեան կասկածը հրաւիրէր վրան, բնականաբար ապացուած պիտի ըլլար երկար ձեւակերպութեանց ենթարկուելու, որոնց պատճառաւ ամիսներով կրնար յետաձգուիլ ուղեւորութիւնը։ Ասիկա բնականաբար մահացում էր իրեն համար, քանի որ Բարիզի այնչափ մօտենալէն ետք պիտի կորսնցնէր չորս միլիոնի ժառանգութիւնը։

Ասոնք ամէնքը զբաղեցուցին Լավառէտը, Մարսիլիոյ քարափին վրայ, ուր ետք կ'ենելուն պէս առաջին գործը եղաւ Բարիզ ուղեւորելու միջոց մը խորհիլ։ Մարսիլիան թէեւ վաճառաշահ նաւահանգիստ էր ու ամէն դիւրութիւն կրնար ընել ուղեւորներուն, սակայն Լավառէտի պէս գրպանը քառասուն փարայ միայն ունեցողի մը համար ամէնէն յուսահատեցուցիչ տեղը կրնար սեպուիլ, քանի որ դատարկապորտներու, գործ փնտռողներու, որոնողներու մեծ թիւ մը կար այդ քաղաքին մէջ։

Անմարդաբնակ անապատներուն ու կիսակիրթ երկիրներուն մէջ այնչափ չէր անճրկած խեղճ ուղեւորը, ո՛րչափ՝ Ֆրանսայի այս ոստանին մէջ, ուր ո՛չ քաջագործութիւնը արժէք կրնար ունենալ, ո՛չ անձնուիրութիւնը և ոչ ալ բիրտ ուժը. հոս նրբամտութիւնն էր որ պիտի կրնար իր տղքինքը ցոյց տալ։ 865 հազարամեթր հեռաւորութիւն կար Բարիզի և Մարսիլիոյ միջեւ, զոր ոտքով կարել անցնիլ անկարելի էր, մանաւանդ որ որոշեալ պայմանաժամն ալ լրանալու վրայ էր։

Երկաթուղին ամէնէն արագ ու ապահով միջոցն էր ճամբորդութեան, սակայն ուղեւորմ մը ձեռք բերելը դժուար էր. եթէ Բարիզի մէջ առաջին անգամ պատահածին նման բարեկամ մը ունենար պաշտօնեաներուն մէջ, կրնար անուղեկ ճամբորդել, բայց այդ դիւրութիւնը կը պակսէր հիմա և ո՛և է ծանօթ չունէր Մարսիլիոյ մէջ։

Լավառէտ այսպէս մտածկոտ ու տրտմանց՝ սկսաւ ուղղուիլ դէպ ի Բանըպիէրի պողոտան, միշտ ապաւինելով նպաստաւոր անակնկալի մը։ Ճամբուն հազարաւոր բեռնակիրներ, բեռնակիրներ շոգեր, խահուէ և ուրիշ ապրանք բեռցած՝ վեր վար կ'երթեւեկէին, չորունակ պոռալով և զգուշացնելով ժողովուրդը որ իրենց չը դպչին։ Լավառէտ իր այս աննպատակ դեգերումը առաջ տանելով հասաւ Բովէ տ'Ամուր փողոցը ուր երկու մարդիկ Մարսիլիական հնչումով կը խօսակցէին։ Ասոնցմէ մէկը խօսակցին ուղղելով խօսքը.

— Թոլէ՛ ներս, ըսաւ, կէս օրուան ճաշը մէկտեղ ընենք։

— Չկրնար ըլլալ, պատասխանեց միւսը. պէտք է գործատեղիս գտնուիմ ժամանակին։

— Ինչ, հնոցպաններուն ու մեքենավարներուն մթերանո՞ցը պիտի մտնեք. եթէ դուք չըլլաք ալ գործը հո չի՛ մնար մի՛ վախնաք. ամէն մարդ իր պաշտօնը լիուլի կը կատարէ, դուն զուարճանալու նայէ։

— Անկարելի է, եթէ ապացուցուի որ ժամանակին գործիս գլուխը չեմ գտնուած, տուգանքի կը դատապարտուիմ. իմ տեղս պզտիկը թող երթայ, որ սըտեղուանքը կը խաղայ անպատճառ։

Լավառէտ որ կ'ունկնդրէր այս խօսակցութեան, հասկնալով որ անոնցմէ մէկը երկաթուղւոյ մեքենավար է, սկսաւ մտածել թէ արդեօք անոր հետ մտերմանալով չէ՞ր կրնար վայրպարմի մեքենավարութեան պաշտօն մը ձեռք անցընել ու ձրի ճամբորդել մինչեւ Բարիզ։ Ուստի մեքենավարին հետ խօսքի բռնուելու դիտումով սկսաւ հետապնդել երկու խօսակիցները մինչեւ Սէն Շառլ կայարանը։ Հոն երկաթուղւոյ պաշտօնեան խաղցող տղոցմէն մին մտանանչելով,

— Անհաւատլի հոս է եղեր պզտիկը գոչեց։

Փօքրիկը անմիջապէս հօրը քով գալու համար սկսաւ վազել, նոյն պահուն վերէն բեռնակառք մը եւս սրարշաւ կուգար և քիչ մնաց որ տղան կոխկռտէր։ Կայարանին շուրջ հաւաքուած անձինք այս սրտամարմաք տեսարանին հանդէպ սկսան միահամուռ պոռալ, մինչ Լավառէտ՝ առանց պոռալու և պաղարիւնը կորսնցնելու առաջ նետուեցաւ ու տղան գրկելուն պէս, տասը քայլ հեռու տարաւ զայն կառքին անիւներէն։

(Շարունակելի)

Երկու անդամէն մինչեւ 10 անդամի համար 2
10էն մինչեւ 20 անդամի համար 3
20էն մինչեւ 50 անդամի համար 5
Ցիսունէն աւելիին համար 20

Կրկնուելիք ծանուցումները՝ առաջին ծանուցման թուականէն մինչեւ մէկ տարի պէտք է որ արգուած ըլլան։

Կրկնուած ծանուցումներու բնագրին մանրամասնութեանց մէջ ըլլալիք փոփոխութիւններէն պէտք չէ աւելի դրոշմատուրք առնել։ (տես Թիւ 64, 66 և 68 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

(Տնօրէնութիւն)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԿԱՅՍԵՐ ԵՒ ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՄԻՋԵՒ

Վիլհէլմ կայսր և Էտուարտ թագաւոր ի մօտոյ, հաւանաբար ծովուն բացերը կամ նաւահանգիստի մը մէջ, պիտի տեսակցին իրարու հետ։ Ի մօտոյ, այսինքն՝ Ալժեզիրասի ժողովին վերջանալէն ետքը, ինչպէս դիւանագիտական բարձր կողմէ մըն ալ կը հաւաստուի։ Այս տեսակցութեան ծանուցումը, ժամանակին նպաստաւոր վերապահումին պատճառաւ իսկ արդէն մեծ դէպք մըն է, և որդարեւ այդ տեսակցութիւնը մեծ դէպք մը պիտի ըլլայ, փրկարար նշանակութիւն ունեցող դէպք մը, եթէ անոր արդիւնքը համապատասխանէ յոյսերուն և փափաքներուն, որոնց ապաւինելու ամէն վստահութիւն ունինք։ Քանի որ այս տեսակցութիւնը ժողովին վերջանալուն հետ կապ ունի, և այժմէն իսկ կը ծանուցուի, տարիքս նշան մըն է թէ Ալժեզիրասի ժողովը հակառակ բոլոր խիստ մեծ դժուարութեանց և արգելքներու՝ պիտի կրնայ լաւ վախճանի մը հասնիլ։ Եթէ հակառակը ըլլար կամ կասկածուէր, դժուարաւ կարելի էր ծանուցանել այս տեսակցութիւնը։ Անկէց զատ, յայտնի է թէ Լոնտոնէն այս տեսակցութեան լուրը պիտի չհրատարակուէր նէ պաշտօնապէս Էտուարտ թագաւորին Բարիզեան երեք օրեայ այցելութենէն մէկ օր առաջ, եթէ ժողովին հաշտարար ելքը կարելիութեան սահմանին մէջ չըլլար։ Այս պատճառաւ, և ճիշդ այս պատճառաւ այս կայսերական տեսակցութեան ծանուցումը ահագին կարեւորութիւն ունի, խաղաղութեան պատուական գրաւական մըն է, որովհետեւ, եթէ այս տեսակցութիւնը կատարուի, ժողովին յանկարծական խզումէն կասկածուած բոլոր վտանգները, Պերլինի և Բարիզի միջեւ ծանր հետեւանքներով լեցուն դժուարութեան և գրգռման վտանգը, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ հնարաւոր պատերազմական բռնումի մը պատճառաւ կասկածուած մտահոգութիւնը, որուն համեմատ Անգլիա Ֆրանսայի կողմը պիտի բռնէ և Գերմանիոյ դէմ պիտի կռուի, ինքնին կը բարձուին։

Բայց պէտք է գիտնալ թէ Վիլհէլմ կայսեր և Էտուարտ թագաւորին միջեւ տեսակցութեան ծանուցումը ենթադրական է, ինչպէս ենթադրական է այս տեսակցութեան հետ կապուած նշանակութիւնը։ Ալժեզիրասի մէջ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ համաձայնութիւնը պիտի յաջողի՞ արդեօք, և առավ պիտի փարատի՞ արդեօք ա՛յն ծանր մշուշը, որ, ցուրտի նրինքին վրայ կախուած մնայ, արգելք մը պիտի ըլլայ անգլիացի մօրեղբօր պատահման իր գերման քեռորդիին հետ։ Հիմակ որ այս հարցումը կ'ըլլայ, կը հասկցուի ամբողջ մեծ նշանակութիւնը ա՛յն հակառակութեան որ ակիզբէն ի վեր ծածկուած է Մարոքի վէճին դիւանագիտական քուլիսին ետեւը։ Եւ կը տեսնուի թէ ինչ՞ր կախում ունին Մարոքեան ժողովին ելքէն։ Վիլհէլմ կայսեր և Էտուարտ թագաւորին միջեւ տեսակցութեան պայմանաւոր զեկոյցը արտաւոր կերպով նշանակալից հեռապատկեր մը կը պարզէ։ Այս տեսակցութիւնը նշանագրում մը պիտի ըլլայ թէ ո՛չ միայն երկու վեհապետներուն միջեւ անձնական ցրտութիւնը պիտի բարձուի, այլ նաև ճամբան պիտի հարթուի բառնալու համար գերմանիոյ և Անգլիոյ միջեւ հետզհետէ զրուող ամենատարիկ հակառակութիւնը։ Այս դժուարութեան և ցրտութեան պատմութիւնը լերան մը պէս կեցած է տարիներու վրայ, և հետզհետէ բարձրացաւ և վրդովիչ տարր մը եղաւ անգլօ-ֆրանսական Ապրիլի Պայմանագրութեան կնքումէն և ա՛յն հետեւութիւններէն ի վեր, որոնք ի յայտ եկան Տէլքասէական հնարքներու երկուամէն և վերջերս ալ Ալժեզիրասի կանանց գրասեղանին վրայ։ Վիլհէլմ կայսեր և Էտուարտ թագաւորին միջեւ անձնական ցրտութիւնը շատ որոշ կերպով մէջտեղ եկած է։ Էտուարտ թագաւոր իր գահակալութենէն ի վեր այցելութիւններ տուաւ Վիեննա, Հռոմ և Բարիզ։ Բեռլին նաւարշաւէն գնաց թէեւ բայց անպաշտօն նկարագրի մը բոլոր յատկութիւններն առաւ այս այցելութեան։ Միջերկրականի մէջ Վիլհէլմ կայսեր հետ հանդիպումէ մը յայտնապէս զգուշացաւ Էտուարտ թագաւոր։ Երկու զբօսանաւերը իրարու մօտէն անցան, և Անգլիոյ թագաւորը Մարիէնպատ երթալու ճամբուն վրայ զանց ըրաւ Պերլինը, աւելի երկար ճամբայ մը ընտրելով այդ ճամբորդութեան համար։

Ինչպէս յայտնի է, Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ գտնուած ցրտութիւնը և հակառակութիւնն ալ, այս պատճառաւ աւելի սաստկացան։ Կայսեր և թագաւորին միջեւ այս անձնական պաղութիւնը նպաստաւոր կազմակերպութիւն մը թուեցաւ յարաբերութիւնները վատթարացնելու Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ։ Այսօր դեռ առաւելութեամբ կարելի չէ ըսել թէ Մանշի նեղուցէն միւս կողմէն Գերմանիոյ դէմ ասուցուած այս հակառակութեան ծանօթ և խուսափանելի պատճառը ինչ է։ «Նախանձը», ըսաւ անգամ մը Վիլհէլմ կայսր։ Բայց ինչո՞ւ այս նախանձը Գերմանիոյ դէմ, որ Անգլիայէն բան մը չուզեր, և որմէ Գերմանիա չի կրնար բան մը ուզել։ Եթէ խնդիրը առեւտրական մրցակցութեան վրայ է, ինչո՞ւ Անգլիա չի հակառակիր ո՛չ աւելի վտանգաւոր ամերիկեան մրցակցութեան դէմ, և եթէ խնդիրը Անգլիոյ շրջանակին մէջ Գերմանիոյ հակայական մուտքին վրայ է, ինչո՞ւ դարձեալ Անգլիա չի որոներ Ամերիկեան Հանրապետութեան դէմ, որ Փիլիպպեանց գրաւումով անմիջական և ճնշող կերպով մը կը մանէ անգլիական կառավարութեան շրջանակին մէջ։ Բայց բուն խնդիրը արդեօք անոր վրա՞յ է որ գերմանական նաւատորմին յաւելումը կը գրգռէ Անգլիացիները. բայց խնդիր է նաեւ թէ Անգլիա Գերմանիայէն շատ աւելի բան կ'ընե՞ր միթէ իր նաւատորմիղը աւելցընելու և զօրացնելու համար, և հիմակ ալ դարձեալ իր նաւային ուժերը աւելցնելու ձգտում մը չունի՞ միթէ։ Բայց չէր ենթադրուեր բնաւ թէ Անգլիոյ մէջ միտում մը կայ Գերմանիոյ դէմ պատերազմելու. քանի մը պատերազմագիրքր ծովակալներէ դուրս ո՛չ ոք ճառ մը կամ տեսակցութեան մը մէջ լրջօրէն պարզած էր Գերմանիոյ դէմ պատերազմի մը գաղափարը, և վերջերս ալ խորհրդարանական ընտրութիւնները վճիռ տրճակելին այն կասկածութեան վրայ՝ որ Գերմանիոյ դէմ պատերազմի մը հնարաւորութեան գաղափարը կը առծէր։ Անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան յայտնութենէն ի վեր մթնոլորտը առած է միջազգային աշխարհին վրայ։ Անգլիացի Շովէններ, ֆրանսացի ազգայնականներ գրգռելով առաջ կը բերեն կացութիւն մը՝ որ մինչեւ պատերազմական վտանգի մը յանգեցաւ։

Այս պատճառաւ կայսեր և թագաւորին միջեւ տեսակցութեան լուրը առաջին կարգի խաղաղասիրական լուր մըն է, որ արդիւնաւորուելով պիտի բառնայ հակառակութիւնը և միջազգային բարեկամութեան յոյսերը դարձեալ պիտի նորոգուին։ Բայց նախ և առաջ մաղթելի է որ Ալժեզիրասի կանանց գրասեղանին վրայ դժուարութիւնները բարձուին։

Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ

ԺՈՂՈՎԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԱՐԱՐՈՒԱԾԸ

Մարտ 2 թուով Ալժեզիրասէն կը հեռագրեն թէ ժողովին մէջ ամէն ժամանակէ աւելի լռութիւն կը տիրէ, որովհետեւ բուն խնդիրը հիմա ոստիկանութեան վրայ կը դառնայ։ Պանքային գործերը կէս մնացին, Ֆրանսա պայման դրաւ որ իսկոյն ոստիկանութեան խնդիրը գրասեղանին վրայ բերուի, որպէս զի Պանքային առթիւ իր ընելիք զիջումները ըստ այնմ որոշէ։ Ռէնա Քրիսթինա Օթէլին մէջ մեծ ազնուութիւն կայ. Ֆրանսա իր վերջին խօսքը ըսաւ. Նոյն իսկ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի թղթակիցը, որ ցարդ Գերմանիոյ պահանջումներուն նպաստաւոր կը թուէր, կը խոստովանի թէ Ֆրանսայի զիջումներուն այլ եւս ընելիք չկայ, քանի որ իր վերջին ծանուցագրին մէջ ինքզինքը պատրաստ կը ցուցնէ ամէն տեսակ երաշխաւորութիւններ տալու թէ ոստիկանութեան կազմութիւնը երբեք գործիք մը պիտի չըլլայ իր ձեռքը բաց դրան քաղաքականութեան դէմ։

Ռըվաւոլ և Ռատովից առաջուան պէս այլ եւս շատ չեն տեսներ զիրար։ Անցեալ օր Ռըվաւոլ Ճիպրալթար գնաց պտոյտի, Ռատովից եւս զբօսնելով մը ծովուն բացերը ելաւ, բայց զիրար չտեսան։

Տասնըմէկ մարտանաւերէ բաղկացեալ անգլիական նաւախումբ մը անցեալ օր Ալժեզիրասի նաւահանգիստը ժամանեց։

ՕՐ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ ՆՈՐ ԱԼԺԵԶԻՐԱՍԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օրուան նիստին վերջին ժամերուն Մարոքեան պատուիրակ Էլ-Մօգրի յանկարծ իր եւրոպացի պաշտօնակիցներուն յայտարարեց թէ Ֆրանսայի և Մարոքի միջեւ ժողովին գումարումէն առաջ պայմանագրութիւն մը կնքուած է Քազապլանքա և Սաֆի նաւահանգիստներուն աշխատութեանց համար, և այս մենաշնորհը յանձնուած է ֆրանսական ընկերութեան մը։ Այս համաձայնութիւնը մինչեւ հիմա գաղտնի պահուած էր։ Նոյն ընկերութիւնը կը պատկանի աշխարհահռչակ ֆրանսական Շնայտեր և Ընկ. Տան։ Մարոք այս մենաշնորհը Ֆրանսայի տուած էր իբրեւ փոխարինութիւն ա՛յն մենաշնորհին, որ տրուած էր Գերմանական ընկերութեան մը Թանճէրի քարափը շինելու համար։

Շնայտեր (Քրէզօ) ընկերութիւնը կը հաստատէ այս իրողութիւնը, յայտարարելով սակայն թէ ֆրանսական կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի պաշտօնապէս այս մենաշնորհէն, որուն բանակցութեանց ալ մասնակից եղած չէ։

ԷՏՈՒԱՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Կէս պաշտօնապէս կը ծանուցուի Բարիզէ թէ Էտուարտ թագաւորին Բարիզեան այցելութեան քաղաքական նշանակութիւնը ա՛ն է որ թագաւորը կ'ուզէ տեսակցիլ նոր նախագահ Ֆալլիէռի և վարչապետ Ռուվիէի հետ։ Երկու տէրութեանց միջեւ բարեկամութիւնը պիտի զօրանայ։ Բայց ամէն պարագայի մէջ կարծելու չէ թէ թագաւորին անցեալ տարուան և այս տարուան այցելութիւնները նոյն են։ Անցեալ տարի կարեւոր քաղաքական գործեր կատարուեցան, մինչ այսօրուան այցելութիւնը նոյն նշանակութիւնը չունի։ Անցեալ տարի Գերմանիան մեկուսացնելու նպատակաւ էր այցելութիւնը։ Բայց հիմա, կ'ըսէ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի թղթակիցը, գործերը փոխուած են։ Անգլիոյ մէջ հին նախարարութիւնը ինկաւ և իրեն հետ ալ իր քաղաքական դրութիւնը։ Ք. Պէնըրմէնի խաղաղասէր դպրոցը յօժարամիտ չէ նոյն խաղը խաղալու, որուն վրայ հաստատուած էր Պալֆուրի յարձակողական քաղաքականութիւնը։ Ֆրանսայի մէջ եւս հիմա արտաքին քաղաքականութեան գլուխը չէ Մ. Տէլքասէ, որուն նպատակն էր կղզիացնել Գերմանիան։ Բարիզի պաշտօնական շրջանակները տարիքս խաղաղութեան նպաստաւոր պարագայ մը կը համարեն։ Ժուռնալ հետեւեալը կը գրէ.— Անգլիական կառավարութիւնը ամէն առարկս փարատելու համար, թագաւորին Բարիզեան այցելութենէն մէկ օր առաջ ծանոյց թէ Անգլիոյ թագաւորը ի մօտոյ պիտի տեսակցի Վիլհէլմ կայսեր հետ։ Անկէց աւելի որոշ կերպով կարելի չէր բացատրել այն մերձեցումը՝ որ երեք ամիսէ ի վեր կը կատարուէր Գերմանիոյ և Անգլիոյ միջեւ։ Յայտնի է թէ հիմակ այլ եւս խնդիր չկայ բնաւ 100,000 անգլիացի զօրք հանել Շլէզվիգ-Հոլշթայնի ցամաքը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԼԻԱՑԷՆ ԴԱՍ ՄԸ

Ֆրանսայի Երեսփոխանական Ժողովը կը շարունակէ իր վիճաբանութիւնը պատերազմական ելմտացոյցին վրայ։ Ամէնէն աւելի շահեկան էր Գնդապետ Ռուսէի բանախօսութիւնը, լուսաւոր քննադատութիւններով և տեղեկութիւններով լեցուն։ Իր ամէնէն ազդեցիկ դիտողութիւնները Ֆրանսայի արեւելեան (գերմանական) սահմանագլխին բերդերուն վրայ կը դառնան։ Գնդապետը ըսաւ.—

«3 միլիոն 600,000 անգլիական ոսկի կը պահանջէք ամրութեանց համար։ Ամբողջ պատմութեան մէջ չէ եղած բնաւ Տէրութիւն մը՝ որ իր ամրութիւններովը փրկուի։ Ընդհակառակն այդ ամրութիւնները փճացման պատճառ եղած են յաճախ։ Ամէնէն աւելի յարձակողականն է որ կը յարմարի ֆրանսական բարեխառնութեան և նկարագրին, և բոլոր ձեռնհաս դիտողներուն կարծիքը ա՛յս է։ Պէտք չէ մոռնանք թէ Մէս ապետակ հրապոյր մը եղաւ Մոլթքէի Պազէնի համար, որ գնաց թիմաչել հոն, անտարիկ կարծելով զայն։ Ֆրանսայի ճակատագիրը պատերուն ետեւը չէ որ պիտի վճռուի։ Պէտք է հետեւիլ մեծանուն Ֆրետերիքի օրինակին՝ զոր տուաւ Ռօզբախի մէջ։ Մեր բանակին բոլոր ջանքերը պէտք է կեդրոնանան ճակատամարտ փնտռելուն մէջ, բաց դաշտի վրայ բերել թշնամին, և ընդհանուր յարձակում կազմակերպել։ Եթէ ամրութիւնները այդ նպատակին կը ծառայեն, շինե՛նք զանոնք։ Եթէ ոչ՝ հրաժարի՛նք անոնցմէ։»

Գնդապետ Ռուսէ յայտնի է թէ իր մտքին մէջ ունէր ռուսաճապոնական պատերազմը, երբ ըսաւ թէ փոխանակ զրահապատ ամրոցներու, խրամները և պաշտպանութեան արտաքին գիծերը աւելի նպաստաւոր են։ Միայն թէ խրամապատ բանակետղները պէտք է զօրաւոր թնդանօթներով պաշտպանուած ըլլան։ Այս մասին գնդապետ Ռուսէի համակարծիք է զօրավար Լանկլուա։ Գնդապետ Ռուսէ քննադատեց նաեւ ֆրանսական երկաթուղային բերդերը, որոնք, երբ մեկուսացուին, տկար ընդդիմութիւն մը միայն կրնան ընել։ Այսպիսի բաներ անծանօթ են, ըսաւ, Գերմանիոյ մէջ։ Գալով Ֆրանսայի սահմանագլխին վրայ գերմանական յարձակումին ամէնէն աւելի նպաստաւոր քաղաքին՝ Նանսիի, որուն պաշտպանութեան համար զանազան ծրագիրներ ուսումնասիրուած են, գնդապետ Ռուսէ ա՛ն յանդուգն յայտարարութիւնը ըրաւ ճակատարար թէ զայն բնաւ ամրացնելու հարկ չկայ։ Խրամներով շրջապատուած հսկայ բանակետղ մը Թուլ և Նանսի քաղաքները մէջը ըլլալով, կը բաւէ, և 200 հազար զինուոր պէտք է այդ բանակետղին մէջ գտնուին։ Եթէ այս զինուորները իրենց պարտքը կատարեն պէտք եղածին պէս, Նանսի պիտի չգրաւուի Գերմանացիներէն։ Յետոյ գնդապետ Ռուսէ յանդուգն տեսութիւն մը ըրաւ՝ որ թերեւս գոհ չթողու նանսիցիները — «այդ քաղաքին ժողովուրդը պէտք է վարժուի առժամապէս գրաւուելու գերմանացի թշնամիէն։»

Գնդապետ Ռուսէ յետոյ տարօրէն անգամ ըլլալով պարզեց յատակագիծ մը որ արդէն կը գործադրուի Անգլիոյ մէջ, յայտարարելով թէ Ֆրանսայի ազգային պաշտպանութեան խնդիրը պէտք է գտնուի վարչապետին ձեռքը, որ կրնայ ներդաշնակութեան մէջ պահել ծովային և պատերազմական նախարարաց աշխատութիւնը։ Պատերազմական նախարար Մ. Էթիէն ա՛ն կարեւոր յայտարարութիւնը ըրաւ թէ հրամանագիր մը կը պատրաստուի այդ դրութիւնը Ֆրանսայի մէջ ներմուծելու համար։ Երեսփոխան Մ. Մէսիմի առաջարկութիւնը աւելի առաջ տանելով՝ ըսաւ թէ պէտք է, ինչպէս կ'ըլլայ Անգլիոյ մէջ, ազգային պաշտպանութեան խումբ մը կազմել նախագահութեամբ վարչապետին։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ հանգստանակութիւն բացաւ ճարտի սովեալներուն համար։

ՍՊԱՆԻՈՅ Թագաւորը Վերսայլ պիտի երթայ տեսակցելու իր նշանածին՝ Էնա իշխանուհիին հետ, որ հոն կը գտնուի։ Այս առթիւ Էտուարտ թագաւորին հետ ալ պիտի տեսակցի։ Երկու թագաւորներն ալ անպաշտօն կը ճամբորդեն։ Էտուարտ թագաւոր Լանքասթրի դուքս տիտղոսը առած է այս ճամբորդութեան միջոցին։ Այս առթիւ Սպանիոյ թագաւորը պաշտօնապէս Էտուարտ թագաւորէն պիտի խնդրէ իր ազգականուհիին ձեռքը, և այս ձեռակերպութենէն վերջ, Էնա իշխանուհին պիտի մանէ կաթոլիկ եկեղեցիին ծոցը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Քիէվի մէջ առաջնակարգ Պանքա մը սնանկացաւ 750,000 անգլ. ոսկի բացով, որուն 250,000 ոսկիէն աւելին Բեթերպուրկի կայ. Պանքային կը պարտի։ Այս սնանկութեան պատճառն է Մոսկուայի թէյի երկու խոշոր վաճառատուններու վճարմանց դադարումը։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ.—Միացեալ Նահանգաց պատերազմական նախարարութիւնը 25,000 զինուոր շարժման մէջ դրաւ՝ առաջին հրամանին վրայ Չինաստան զրկուելու համար։ 15 զօրագունդ հետեւակ, չորս գունդ հեծելազօրք, չորս գունդ թեթեւ հրետանի, մէկ գունդ պաշարման հրետանի, ամէնքն ալ Միացեալ Նահանգներէն, իսկ 5000 հոգին ալ Փիլիպպեան կղզիներէն։ Եթէ հարկը ստիպողական ըլլայ, զինուորները Սան Ֆրանչիսքոյէն ճամբայ պիտի ելնեն։ Պաշտօնական տեղեկութեան նայելով, չինական բանակը խաղաղութեան ժամանակ 360,000 հոգիէ պիտի վերածուի։ Արդէն պատրաստուած են 464,000 բազմահարուածեան հրացան և 1500 դաշտային թնդանօթ։

Նանչանկի չինացի քաղաքապետը մեռաւ իր առած վէրքերէն

Շանկայէ կը հեռագրեն թէ մտահոգութեան մեծ պատճառ մը չկայ, որովհետեւ Նանչանկի շփոթութեանց պատճառ տուած են կաթոլիկ միսիոնարներուն գործելու եղանակները։

∴ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը կը սպասէ գործակցիլ դաշնակից Տէրութեանց հետ, որոնց հպատակներն ալ վտանգուած են։ Եւ թէ Միացեալ Նահանգները պատրաստուին մինակ գործել, իր յառաջաձեւն է չինական նաւահանգիստ մը բռնել, բայց ամէն բանէ առաջ կ'ուզէ անպատրաստ չըլլալ, ինչպէս եղաւ սպանիական պատերազմէն առաջ, և զգուշ ըլլալ ռուսաճապոնական պատերազմին դասերէն։ Ի հարկին ամերիկեան արշաւախումբին հրամանատար պիտի անուանուի Մաքարթըր, Ուտտ և Ֆրանքլին Պէլ զօրավարները։ Քալիֆորնիոյ նահանգին քաղաքապահ զօրքերն ալ շարժման մէջ դնելու ծրագիր մը կայ։

Կը յուսացուի թէ, երբ արշաւախումբը ճամբայ ելլէ, մէկ ամիսէն պիտի հասնի չինական ջուրերը։

∴ Գերման կառավարութեան ըրած քննութիւններէն ապացուցուած է թէ Չինաստանի ներքերը պատահածները լուրջ տեղական նկարագիր ունին։ Չինու կառավարութիւնը պիտի կրնայ զանոնք բառնալ։ Առ այժմ ո և է մասնաւոր միջոց ձեռք պիտի չառնուի Գերմանիոյ չինական շահերը պաշտպանելու համար։

∴ Թերթերու մէջ զանազան զրոյցներ տարածուած են թէ եւրոպական Տէրութիւնք հաւանական է որ միացեալ գործողութեան մը ձեռնարկեն Չինաստանի մասին։ Բեռլինի ամերիկեան դեսպանը կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեր է Չիլիէի մէջ իրաց կացութեան վրայ, և խնդրեր է որ միջոցներ ձեռք առնուին օտարականները պաշտպանելու համար։

ԻՏԱԼԱՑԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— 1905ին Իտալիայէն գաղթողներուն թիւը ամէն ժամանակէ աւելի եղած է, հակառակ ա՛ն իրողութեան թէ տարին շատ բարգաւաճ էր Իտալիոյ համար։ 1903ին գաղթած էին 252,000 Իտալացի։ 1905ին 368,000 Իտալացի իրենց հայրենի ծովեզերքներէն մեկնեցան Ամերիկա, Պրազիլիա կամ Արժանթին։

ԱՏԻՍ ԱՊԱԲԱՅԻ ՇԷՆՆԱԼԸ.— Մենելիք կայսր մեծ գործունէութիւն ցոյց կուտայ իր մայրաքաղաքը բարւոքելու փորձերուն մէջ։ Թաղերը իրարու հետ կապող ճամբաներ կը շինուին, և երկու շոգեշարժ կառքեր, որոնց Անգլիայէն ապսպրուած էին, Ատիս Ապապա հասած են։ Ատիս Ապապա քանի մը տարիէն կերպարանափոխ պիտի ըլլայ։ Գեղեցիկ քիւսք մը շինուած է։

«ԿԱՅՍՐՈՒՀԻ ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ».— Պերլինի մէջ Մարտ 1ին բացումը կատարուեցաւ «Ֆրետերիք Կայսրուհի» հաստատութեան, որուն նպատակն է կանոնաւորապէս դասախօսութիւն մը տալ բժիշկներուն, ի՛նչ դիտաւորութեամբ որ կայսրուհին փափաք յայտնած էր իր ծանր հիւանդութեան միջոցին։ Ներկայ էին կայսրը, կայսրուհին, Պադէնի Մեծ-Դքսուհին, կայսերական իշխանները և իշխանուհիները, բժշկական, գիտական, և գրական մարդոց փայլուն խումբ մը։ Բրոֆ. Պէրկման իր բացման ճառին մէջ պարզեց ա՛ն իրողութիւնը թէ այս հաստատութիւնը իր ծագումը կը պարտի Վիլհէլմ կայսեր մօր իմաստուն բաղձանքին։ Սըր Ֆելիքս Սիմըն Էտուարտ թագաւորին մաղթանքները յայտնեց հաստատութեան համար, որ հիմնուած է Ն. Վեհափառութեան քրոջ թելադրութեամբ։ Յետոյ խօսեցաւ կայսրը, և իբրեւ որդի հանգուցեալ Ֆրետերիք կայսրուհիին, և նաեւ յանուն Աւկուսթա-Վիքթորիա կայսրուհիին և Պադէնի Մեծ-Դքսուհիին, իր շնորհակալութիւնը յայտնեց այն շքեղ հանդէսին համար, որ ցոյց տուաւ ազգին և ամբողջ աշխարհի թէ գերման կայսերական Տանը երկրին բժիշկներուն հետ միասին ի՛նչպէս կ'աշխատի իր պարտաւորութիւնը կատարել ժողովուրդին բարօրութեան համար։

Աստուածային նախախնամութեան մէկ զարմանալի կարգադրութիւնն է որ, ըսաւ Ն. Վեհափառութիւն, այն վշտաւէթ փորձութիւններուն մէջ՝ որոնց ենթարկեց Երկնաւորին կամքը իմ մայրս, մարդկութեան տառապանքը թեթեւցնելու գաղափարը գործնական ձեւ մը տուաւ կայսրուհիին մտքին մէջ։ Իր վերջին ժամերուն մէջ անոր ցանած սերմերը ո՛րչափ հողի վրայ ինկան, որ արմատ բռնեցին։ Իր ցաւալի մահուան պատճառած տպաւորութիւնն էր որ շատ սիրտերու մէջ ծագեցան մարդասիրական զգացումներ, որոնց՝ իրենց կարգին՝ առաջ բերին ամէն դասակարգերու և շրջանակներու մէջ տեղիք գործեր առատաբոյց մարդկութեան բարւոյն համար. որմէ Ն. Վեհափառութիւն կը յուսար թէ պիտի բղխին օրհնութեան հոսանքներ գերման ազգին համար։

☞ Կարդալ Մամուլ Փաշա, Խ. ՖԵՍՃԵԱՆ գեղարանի եւ ձկան իւղի ազդը Դ. էջեր

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՎԱՆՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

Երուսաղէմէ դիտողագիր մը հասաւ Տ. Օրմանեան Պատրիարք Հօր, որով խօսւի կը գանգատէին ազգ. քրոնիկի մը համար ուր ըսուած էր թէ վանքին մէջ տիրող երկպառակութեան միակ պատճառը Աւետիս անուն ծառայ մըն է, որ միաբանութեան դիւրահաւան անդամներէն մէկ քանին իրեն գործիք ըրած, երկու երեք տարիէ ի վեր այնչափ մեծ վնասներ հասցուց Ս. Աթոռին նիւթապէս և բարոյապէս։ Այս յօդուածով չեղաւ էր նաեւ սա պարագան թէ պէտք է անմիջապէս ու լիազօր իրաւասութեամբ վանք զրկել Տ. Գէորգ եպս. Երէցեանը, որպէս զի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին նախագահութեան տակ կանոնաւորութիւն գոյացնէ միաբանութեան մէջ և վերահաստատէ խանգարուած կարգն ու սարքը։

Այս դիտողագիրը անգամ մըն ալ կը հաստատէ մեր գրածը թէ, այս Աւետիս անուն ծառան ի՛նչ մեծ ազդեցութիւն ունի Երուսաղէմի վանքին մէջ, որ իրեն համար եղած շատ թեթեւ ակնարկութեան մը համար կրնայ հրահանգներ զրկել տալ։ Ցաւալի է այս, ծիծաղաշարժ պէս ցաւալի։

Թերթերը տասներորդ անգամ ըլլալով գրեցին ու կրկնեցին թէ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը թանկագին աւետարան մը գողցած է գանձարանէն, և Երուսաղէմի միաբանութիւնը բնաւ մտքէն չանցուց ալ իսկ նամակով տեղեկութիւն մը ընել այդ անպատկառ սուտը յերիւրողներուն։ Միթէ կաթողիկոս մը որ միանոյն ժամանակ Երուսաղէմի վանքին լուսարարապետն էր, նուա՞զ արժէք ունէր Աւետիս անուն ծառայէ մը։

Նոյն թերթերը գրեցին թէ Տ. Ղեւոնդ վրդ. 60,000 ոսկի գողցած է։ Հիմա որ բացայայտ ապացուցուեցաւ թէ գողութիւն չկայ գործին մէջ, ինչ որ գիտցած ըլլալու էր անշուշտ միաբանութիւնը, օր մը օրանց ազդարարութիւն մը չըրաւ այդ սուտը յերիւրողներուն։ Միթէ Ղեւոնդ վրդ.ի նման եկեղեցւոյ պաշտօնէ մը Աւետիս անուն ծառայէ մը նուա՞զ կ'արժէր։

Գրեցին թէ 65 թանկագին գորգ անյայտ եղած է վանքէն։ Ասիկա ծանր պարագայ մըն էր, որ կրնար նուիրատուներուն և ուխտաւորներուն մտքին վրայ ազդել, և արգիլել զանոնք նուիրատուութիւններէ։ Այս պարագան աւելի նուա՞զ կենսական էր քան Աւետիս անուն ծառայի մը դէմ գրուած տողերը։

Աւելի ծանրը կայ։ Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարքէն Երուսաղէմի երկու եպիսկոպոսներուն ուղղուած պաշտօնագիր մը խորդախանութեամբ ցրուիչէն առած և պատռելով զայն կարդացած ու պատճէնը Պոլսական թերթի մը զրկած էին միաբաններէն ոմանք։ Ասանկ քրէական արարք մը բացարձակապէս անպատուաբեր էր վանական վարչութեան համար, քանի որ օրէնքը ամէնէն ծանր պատիժը կը սահմանէ ուրիշի մը նամակը բացողին։ Արդ, ասանկ կենսական խնդիր մը արդեօք նուա՞զ կարեւոր էր քան մի ամն ծառայի համար եղած դիտողութիւնը որուն համար հարկ կը տեսնէ միաբանութիւնը, թղթատարին ալ չսպասելով, դիտողութիւն ընել փութանակի։

Իբրեւ Ս. Երուսաղէմի նուիրական վանքին ներքին վայրերուն ջերմ երկրպագու, որոց խորունկ ցաւով կը գրենք այս տողերը։ Մե՛ղք է այս գոհարաւոր վանքին։ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք թէեւ խղճամիտ, կարող, անձնուէր և հոգւոյ պէս ձիրքերով օժտուած, սակայն առանց օգնական և խորհրդական ի՞նչ կրնայ ընել։ Իր նեցուկները, Տ. Սահակ Կաթողիկոս, Մաղաքիա Սրբազան, Երէցեան Սրբազան, Ղեւոնդ վարդապետ չէզոքութեան դատապարտուած են։ Փոխանորդ Տ. Ներսէս եպս. վախճանած է։ Արդ, այնչափ կարող ու գործօն ուժերէ զրկուած Պատրիարք մը ի՛նչպէս կարող ըլլայ վանքին բազմակողմանի պիտոյքներուն հասնիլ մինակ գլխուն։

Անցեալները կալուածական մեծարժէք խնդրի մը առթիւ պէտք եղաւ որ Հայոց և Յունաց պատրիարքները անձամբ ներկայանան։ Յունաց Պատրիարքը ինք անձամբ գնաց, իսկ Տ. Յարութիւն պատրիարք, որովհետեւ անկողնէն չէր կրնար ելլել, ստիպուեցաւ չորս վարդապետ զրկել իր կողմէ որոնց և ոչ մէկը կարող էր շիտէ շիտակ խօսուած մը հասկնալ ու վայելուչ պատասխան մը տալ, ո՞ւր մնաց վարչական ամենակարեւոր խնդրի մը համար բանակցութեան մտնել։

Վերջապէս, առանց երկարելու անգամ մըն ալ կը շեշտենք մեր նախորդ գրածները և յանուն Ս. Աթոռին իրաւանց, կը խնդրենք որ ձեռնհաս մարմինը անմիջապէս լիազօր իշխանու-

Թեամբ նոյն դրէն կարող և կարովի տէր եպիսկոպոս մը, ո՛վ կ'ուզէ ըլլայ, բաւ է որ իր գործօն օժանդակութիւնը նուիրէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Այս մեր ըսածները կը հաստատեն նաեւ այն թերթերը որոնք շարունակ Երուսաղէմի վանքին ներկայ վարչութիւնը, վարդագոյն ցուցնելու տենչ մը ունին։ Ասոնցմէ տասնօրեան թերթի մը մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—

«Երուսաղէմէն կը գրեն թէ՝ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք տկար ըլլալով, իր կողմէ ժամանակաւոր Տնօրէն Ժողովոյ անդամներէն Տ. Գորգին(?), Տ. Յակոբ, Տ. Եղիա Վ.ները, ինչպէս նաեւ Թարգման Տ. Սարգիս Վ. այցելեր են Վսեմ. կառավարչին։ Լուսարարապետ Տ. Թադէոս Վ. հիւանդ՝ անկողնոյ մէջ ըլլալով, պէտք եղած դարմանները կ'ըլլան, թէեւ մեծ ապահովութիւն մը չկայ իր առողջական վիճակին վրայ, միւս կողմէ գանձատան անօթներու և զգեստներու ցուցակագրութիւնը մէկ քանի օրուան համար դադրեր է, որովհետեւ ցուցակագրողներէն մէկը Տ. Յարութիւն Վ. իր մշակած պարտէզին մէջ արկածով մը ինկած ըլլալով, կը դարմանուի և անոր առողջանալուն կը սպասուի։ Այս խըռտաշուէշ(?) ձմրան մէջ ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէ արեգաթաղի ունեցած խղճալի վիճակը։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՅԻՄԱՐԱՆՈՑԻ ՎԱՐԻՉԻՆ ՄՐՑՄԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս նախապէս գրած էինք, Ազգ. Հիւանդանոցի յիմարանոցի բաժնին վարիչին ընտրութեան մրցման քննութիւնը կատարուեցաւ երէկ առտու Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան սենեակը։ Իբր քննիչ ներկայ կը գտնուէին Համալսարանի Բժշկական Վարժարանի պետ-յիմարաբոյժ Տօքթ. Լուիճի Մոնձէրի, և իր օգնական յիմարաբոյժ տօքթ. Պօղոսեան էֆ. և տնօրէն Յակոբ էֆ. Համամճեան։ Պաշտօնին իբր ընտրելի ներկայացած էին 30 հոգի, որոնցմէ մէկ քանիներուն տարիքը սահմանեալ տարիքէն աւելի ըլլալուն մերժուեցան, և ոմանք ալ պէտք եղած պայմանները իրենց վրայ մարմնացուցած չըլլալնուն անոնք ալ մերժուեցան։ Այսպէս մրցման քննութիւնը կատարուեցաւ եօթը հոգիի վրայ, որոնցմէ չորսը չի յաջողեցան. մնացեալ երեքը իբր յաջող, ընտրելի եղան։ Այս երեքին մէջ ալ քննութիւն կատարուելով առաջին հանդիսացաւ Գրիգոր էֆ. Վանլեան։ Մրցման նիւթերն էին Հայերէն, Թուրքերէն և Ֆրանսերէն, շարադրութիւն և թուաբանական բաւական կնճռոտ խնդիրներ։ Յետոյ քննիչները Ֆրանսերէն խօսակցութիւններ պահանջեցին անոնց մէջ ալ Վանլեան էֆ. յաջող պատասխաններ տուաւ։ Քննուեցաւ նաեւ ընտրեալին առողջական վիճակը։

Վանլեան էֆ. բաւական ծանօթ ուսուցիչ մըն է, և կը պաշտօնավարէր Սկիւտարի վարժարաններուն մէջ։ Այժմ այդ ասպարէզը թողլով կը մանէ բոլորովին նոր ասպարէզի մը մէջ, ուր յուսալի է որ օգտակար պիտի ըլլայ և գոհ պիտի թողու Հիւանդանոցի վարչութիւնը։

Նոր վարիչը պիտի հսկէ յիմարապաններուն վրայ, և Յիմարանոցին բըժիշկներու հրահանգները գործադրել պիտի տայ. նոյնպէս յիմարապետի և լեւմալուքի(?) գործողութեանց հաշուետումարները ինքը պիտի բռնէ։ Ասկէց առաջ այդ բաժնին վարիչը պարզ յիմարապանի պաշտօն մը ունէր, նորը, պատասխանատուներուն դեղերուն կանոնաւոր կիրառման մեծ հոգ պիտի տանի։ Փափաք կայ Յիմարանոցի յարկաբաժինը կանոնաւոր ուղղութեան մը մէջ դնելու։ Առաջ ֆիզիքական ուժը գերադաս կը համարուէր այդ բաժնէն ներս, բայց այժմ բարոյական ուժն է որ հոն պիտի գործէ, ինչպէս կը պահանջէ արդի գիտութիւնը։

ՆԱՄԱԿ ԳԱՀԻՐԷԷՆ. — Մեր բըղթակիցը Տիար Տամկաճեան կ'գրէ. — Վերջին շաբթու Մանզումէի մէջ կարդացի թէ Աղեքսանդրիոյ անուանական Թաղ. Խորհուրդի ատենապետը իր հրաժարականը ղրկած է Պատրիարքարան, իսկ միւս կողմէ խնդրուած էր որ Պատրիարքարանը չընդունի և Ս. Պատրիարք Հայրն ալ չէր ընդունած Բարթող փաշայի հրաժարականը։ Անշուշտ ամէն գիտակից անձ պիտի չզարմանայ, որովհետեւ մէկէ աւելի անգամներ է որ այսպէս կ'ըլլայ։ Իբր անշահ թղթակից պարտք կը զգամ լուսաբանելու թէ հրաժարականը չընդունելու համար Պատրիարքարան հեռագրողները որո՞նք են։ Ինչպէս նախորդ թղթակցութեամբս յիշած էի Ն. Վսեմութեան շուրջը գտնուող կարգ մը պնակալէզներ կան որոնք գիտեն թէ փաշան երբ հրաժարի այն ժամանակ իրենք ալ բարոյապէս պիտի իյնան, ասոր ամէն միջոց կը գործադրեն փաշային հրաժարականը չընդունիլ տալու համար։ Այս մարդիկը միայն իրենց շահը կը մտածեն և երբեք հոգ չեն ըներ թէ ի՛նչ կ'ըլլան եկեղեցին ու դպրոցը։ Մինչդեռ ասոր մենք ալ չենք ըսեր թէ ատենապետը պէտք է հրաժարի վերջնականապէս. այլ Պատրիարքարանը պէտք է որ առ այժմ ընդունի ատենապետին հրաժարականը որպէս զի յետոյ կարելի ըլլայ գիտակից և բարոյական տէր անձերէ նոր Թաղ. Խորհուրդ մը կազմել, վերջ տրուելու համար պնակալէզներու և միայն անձնական շահերը մտածող կարգ մը մարդոց եկեղեց. և կրթ. գործերու միջամտելէն ըլլալուն։ Եւ յետոյ երբ ընտրուի նոր Թաղական Խորհուրդը վստահ ենք որ Աղեքսանդրիոյ ազգայիններուն գիտակից տարրը դարձեալ Բարթող փաշան ատենապետ պիտի ընտրէ և այսպէսով Աղեքսանդրիոյ ազգայիններուն փափաքը պիտի իրագործուի ունենալով լաւ կազմուած Թաղ. Խորհուրդ մը։ Այս բանը սակայն միայն Պատրիարքարանը կարող է ընել և ոչ թէ անզուսպ Առաջնորդը։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷՆ կը գրեն մեզի.— Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպս. կիրակի օր Ատապազարի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին մէջ բոլ յանձնարարութեան կնքեց վարչութեան կրօն. Ժողովոյ՝ գաւառացի իշխանութիւն տալու իր Վիճակային փոխանորդ և քարոզիչ Պարգեւ վրդ. Դանիէլեան։

—Ատապազարի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն համար ընտրեալ քահանայացուն խնդիրը Բերայի քահանայական ընտրութեանց պէս ջուրը ինկաւ, որովհետեւ թաղին ժողովրդեան միաձայն հաւանութեամբ որոշեալ երաժիշտ Յովհաննէս էֆ. Պաղըրճեանի կինը հաճութիւն չը տուաւ ամուսնոյն քահանայ ըլլալուն։

ՎԱՀԱՆ ԷՖ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ վերջերս Սկիւտարի մէջ կազմուած աղքատախնամ մարմնոյն ատենապետութեան պաշտօնը կը վարէր, կ'իմանանք թէ իր հրաժարականը մատուցած է տեղւոյն Թաղ. Խորհրդին։

ՊԻԼԷՃԻԿԻ Ազգային վարժարանի շէնքը վերջերս աւարտած ըլլալով, տեղւոյն Թաղական Խորհուրդը մասնաւոր շնորհակալութեան նամակ մը գրած է Նիկոմիդիա ճարտարապետ Միհրան էֆէնտի Ազարեանի, վկայեալ գեղարուեստից վարժարանէն, որ տիրուն ձեւով մը շինած էր յիշեալ վարժարանը։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ մը հինգ դրշ. յանձնած է մեզ Զաֆրասա(?) էֆ.ի և անոր հիւանդ ընտանիքին ի նպաստ։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ազգ. վարժարանաց սաներն ու սանուհիներն ամէն ուրբաթ և չորեքշաբթի պիտի մասնակցին Արեւագալի արարողութեանց։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հանգուցեալ Արմենակ Այվազեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 95 դրշ. նուիրած են Հիւանդանոցին Տէր և Տիկին տօքթ. Ալլահվերտեան։

ԲԵՐԱՅԻ Ազգ. աղքատախնամը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ յունուար 5էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։ Տիկին Րէժին Կիւլէսէրեան իր ամուսնութեան առթիւ 324 դրշ. Տէր և Տիկին Կարապետ Խօրասանճեան իրենց որդւոյն Պօղոսի մկրտութեան առթիւ 200, հանգուցեալ Տիկ. Մ. Ասլանեանի մահուան առթիւ 120, բարեկեր մի տօքթ. Տ. Քօսամճեանի ձեռամբ 20, Օր. Զապէլ Մխտարեան 12 կանգուն մետաքսախառն կերպաս, Նշան էֆ. Գազազեան մատաղցու մէկ ոչխար, Տիկ. Գ. Եաղուպեան մատաղ (բիբէ. հաւ, և փիլաւ). Տիկ. Վասիլաւիէ Զօհաւրեան, իրեն որդւոյը սոնախմբութեան առթիւ մատաղցու 10 հաւ 5 քոշ բրինձ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ազգ. աղքատախնամը խորին շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Տէն. Կարապետ Մ. Րէյիզեան իր ննջեցեալ հօգւոյն համար մէկ ոչխար, Տէր և Տիկին Բեսալ էֆ. Մարգարեան Ղազարոս էֆ. Միքայէլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 60 դրշ., Կարապետ Թօփալեան և Յարութիւն էֆ. Մըրմըեան 20ական դրշ. նուիրած են։

ՏԻՐԱՆ ՊԷՅ ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Այս հանրածանօթ թաւջութակահարը որ այժմ Բարիզ կը գտնուի, փետր. 20ին նոր նուագահանդէս մը տուաւ Բլէյէլի սրահին մէջ։ Իր յաջողութիւնը, ինչպէս ուրիշ անգ. հոն ալ բաւական ծափերու արժանացաւ։ Աւելորդ է խօսիլ տաղանդին վրայ այս Հայ արուեստագէտին, որ դեռ երիտասարդ, արդէն պատուաւոր համբաւ մը շինած է իրեն։

Ահա թէ ինչ կը գրէ Բարիզի ամէնէն աշխարհիկ թերթը՝ Ֆիկառօ.— «Երիտասարդ և տաղանդաւոր թաւջութակահարը՝ Տիրան Ալիքսանեան խիստ փայլուն յաջողութիւն մը ունեցաւ Բլէյէլի սրահին մէջ։ Իր նուագած Սոնաթներուն շուրջը, իրեն և հայտ-կուսը դաշնակահար տիկ. Մօնթէօ-Պաւրէճի(?) ուղղուած անընդհատ խանդավառութեան և ծափահարութեան առիթ մը եղան։ Այս երկու պատուական արուեստագէտները դարձեալ առիթ պիտի ընծայեն մեզի, զիրենք լսելու։»

Ժիլպլաս կը գրէ.— Մեծ յաջողութիւն մըն էր Մ. Տիրան Ալիքսանեանի տուած նուագահանդէսը, Բլէյէլ սրահին մէջ։ Բազմութիւնը խուռն էր բոլոր բուն նշանակութեամբ և անընդհատ ծափերու արժանացաւ արուեստագէտը։ Պէթհովէնի, Վալէնթինի, Իւրէի և Պրամսի Սոնաթները՝ արտայայտուեցան ո՛րչափ արուեստով և ճարտարութեամբ որ ամէնքս հիացանք։

ՓԱՅԼՈՒՆ ՏԱՂԱՆԴ ՄԸ

Ծանօթ նկարիչ Վարդան Մախոխեան, որ այս օրերս Եգիպտոսի մէջ ո՛րքան յաջող նկարներու ցուցահանդէս կազմակերպած էր, վերադարձաւ Պերլին։ Գահիրէի թերթերը, առանց բացառութեան, իրենց ամէնէն գեղեցիկ գովեստները շռայլած են Մախոխեանի արուեստին համար, ու տարկա խիստ իրաւամբ։ Երիտասարդ արուեստագէտը, հիմա նորէն փակուած է իր Պերլինի աշխատանոցին մէջ, նոր ուժով ու եռանդով, կտաւներ ներկելով զբաղած է, պատրաստելու համար մէկ քանի նկարներ Պերլինի յառաջիկայ միջազգային մեծ գեղարուեստահանդէսին համար, որ այս տարուան Մայիսին մեծ շքեղութեամբ պիտի բացուի։

Նիկողոսեան վարժարանի հիմնադիր Յակոբ էֆ. Նիկողոսեանի մայրը Այրի Տիկին Մարիամ Գ. Նիկողոսեան կնքած ըլլալով իր մահկանացուն, կիրակի օր, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան հանդէսը, ի ներկայութեան յուղարկաւորներու ընտրեալ բազմութեան մը։ Մեռելական հանդէսին նախագահեց Տ. Հմայեակ Սրբազան, իր շուրջն ունենալով Տ. Տ. Աբգարեան և Գարագաշեան վարդապետներն ու բազմաթիւ քահանաներ։ Արարողութիւններէն յետոյ դագաղը փոխադրուեցաւ Շիշլիի Ազգ. Գերեզմանատունը, ուր ամփոփուեցաւ ծերունազարդ Տիկինը։ Խմբագրութիւնս իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ այս տխուր առթիւ հանգուցեալին որդւոյն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեանի և պարագաներուն։

Նիկողոսեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք հաճեցան անձամբ կամ գրով ցաւակցութիւն յայտնել

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ Գ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան առթիւ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԽԱՉԻԿ Գ. ԻՆՃԻԿԻԶԵԱՆ
ՕՐ. ՄԱԳՐՈՒՀԻ Յ. ՊԻՕՐԻՔՃԵԱՆ(?)
ԽՕՍՏԱՑԵԱԼՔ

Սկիւտար, 14 Փետր. 1906

ՄԱՀ

Կիրակի կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը եաղմածի(?) Միհրան էֆ. Մ. Արսէնեանի որդւոյն՝ Սեդրակ Մ. Արսէնեանի որ յետ երկարատեւ հիւանդութեան մեռաւ 10 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ։

Տէր և Տիկին Միհրան Արսէնեան, Այրի Տիկին Զիպա Ոսկերիչեան, Այրի Տիկին Մարիամ Բարսեղեան, Տէր և Տիկին Խաչիկ Քէօշէեան, Այրի Տիկին Պեզիկ Խանճեան, Օննիկ էֆ. Թիւֆէնկճեան, Տէր և Տիկին Յարութիւն Դօրբինեան և զաւակունք իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուեցան այս տխուր առթիւ։

×

Ուրբաթ օր Խասգիւղի եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը Ներսէսեան վարժարանի նախկին խնամակալուհի Տիկին Մէօհրիւպէ Յ. Չէքիճեանի։ Արարողութիւններուն կը նախագահէր Տ. Աւետիս եպսկ. իր շուրջը ունենալով Տ. Տ. Վահրիճ և Տիրայր վրդ.ները և քահանաներ։ Հանգուցեալ Տիկնոջ մարմինը յետոյ ամփոփուեցաւ տեղւոյն Ազգ. գերեզմանատան մէջ։

ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ, Մարտ 3

Մյս.-Յնս. 5.81 բնս. Օգս.—Սեպ. 5.83 բ.
Յլս.-Օգս. 5.85 » Հկտ.—Նոյ. 5.62 «

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Իզմիրի Արեւ. Մամուլին 3րդ թիւը հրատարակուեցաւ գրական ճոխ պարունակութեամբ։ Յօդուածներ ունին Գաբրիէլ Խանճեան (գրչի զրօսանք), Թղթակից Քօրաէլիայի (Մոլիէրի Թարգմանութեան և Յակոբ Տ. Յակոբեանի յօդուածին առթիւ), Կ. Նաւարդ և Մ. Ճիւհերեան (Մեր բանաստեղծները), Յ. Ալփիար (Քրօնիկ) Գիտական և գրաբական փնջանք, — Քաղաքական, — Լրաքաղ։

Կը ծախուի բոլոր լրագրավաճառներուն և Պոլսոյ ու Բերայի ծխավաճառներուն քով, 40 փարայի։

ՌԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էվգաֆը Հիւմայուն Նէզարէթը ճէլիլէսի մուհասէպէի ումումիյէ գալէմի խուլէֆասընտան րիֆ. Ահմէտ Միտհաթ պէյէ րիւթպէի Սալիսէ.

Մէարիֆ Նէզարէթը ճէլիլէսի մէքթուպի գալէմի քեթէպէսինտէն րիֆ. Տավուտ պէյէ րիւթպէի Սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Իտալիոյ վարչապետը և արտաքին գործոց նախարարը պաշտօնական այցելութիւն մը տալով Համդի պէյ. դեսպան Րէշիտ պէյի յայտարարեր են թէ ամէն կերպով պիտի աշխատին պահպանելու Թուրքիոյ և Իտալիոյ միջեւ եղած բարեկամական բարւոք յարաբերութիւնները և թէ Իտալիա միշտ բարեացակամ է Օսմ. կառավարութեան նկատմամբ։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ Տեսչութիւնը ազդարարագիր ուղղեց Յանարէն թերթերու արտօնատէրերուն, որոնք գրաքննութեան հակառակ ընթացքի մէջ գտնուած էին։ Կրկնութեան պարագային օրէնքին տրամադրութեան պիտի ենթարկուին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ գերման ընկերակցութեան նախագահ Տօքթ. Քլայնի տրուեցաւ Բ. Օսմանիէ և ուրիշ պատուանշաններ կղերականներուն և ուրիշ անդամներու որոնք այսօր Երուսաղէմ կը մեկնին։ Հոն բացումը պիտի կատարեն գերման կաթոլիկ եկեղեցիին վանքին որ շինուած է Վեհ. Սուլթանին կողմէ՝ Վիլհէլմ կայսեր Երուսաղէմ կատարած ուղեւորութեան առթիւ նուիրուած հողին վրայ։ Եկեղեցին և վանքը Ս. Աստուածածնի անուան է և պիտի յանձնուի պէնէտիքթիան կարգին։

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂ-ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ քարափը վերանորոգութեան ձեռնարկուեցաւ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ - ԲԵՆՏԻՔ երկաթուղիի երկրորդ գիծի մը հաստատութեան աշխատութիւնները սկսան։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՄԻ 10րդ օրուան առթիւ Պարսիկները երէկ կատարեցին իրենց սուգի արարողութիւնները։ Թափօրներ կազմուեցան Վալիտէ, Եուսուֆեան, Եալտըզ և Վէզիր խաներուն մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սօֆիայի քաղաքապետութիւնը 100ին 5ով 35 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը կնքեց Պերլինի մէջ որ հրապարակ հանուեցաւ 100ին 91½ի գինով։ 70,000 հատ պարտաթուղթ պիտի ըլլայ հատը 500 ֆրանքնոց։

∴ «Սօֆիայի Պանքա» անունով դրամատուն մը հաստատուեցաւ մէկուկէս միլիոն ֆրանք դրամագլուխով։

ՅՈՅՆ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Մեծահարուստ Մ. Բանայոթիս Աքրիթիաս 5000 ոսկի նուիրեց իր ծննդավայրին՝ Տրապիզոնի մէջ Հիւանդանոց մը հաստատելու։ Տարեկան 500 ոսկիի ալ հասոյթ մը ապահոված է։

ՎԱԳՖ ՀՈՂԵՐԸ.— Բանկալթիի և Շիշլիի կողմերը նոր շէնքերու շինութեան առեն կալուածատէրերը վագֆ հողերը իբր միւլք ցոյց կուտան։ Այս զեղծումներուն վերջ մը տալու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որ քըննութիւն կատարելով պատժի պիտի ենթարկէ զեղծարարները։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ հրեաներու սրբանոցի մը կառուցման ձեռնարկուած է։ Ծախքը 105,000 ֆր. է, որուն 75,000ը նուիրած է Պարոն Ռոչիլտ՝ երեք տարի առաջ Իզմիր այցելելուն առթիւ։ Մնացած մասը հրեայ հասարակութեան միջեւ պիտի հանգանակուի։

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Քուրթէճի Եղբարց վաճառատան ազդին վրայ, որ հրատարակուած է 4րդ երեսին մէջ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՌՋԻ գիշեր Բերա չխակ համբայի հրդեհը ծագում առած է կահագործ Դանիէլի խանութէն։ Հրդեհին դիտմամբ ըլլալուն վրայ ոչ և է ապացոյց մը ձեռք բերուած չէ։

∴ Գասըմ փաշայի Գուլագըրղ փողոցի գիշերապահը 70 տարեկան Օսման աղա, նոյն հրդեհը պօատցած միջոցին գետին իյնալով յանկարծամահ եղած է սիրտի կաթուածէ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Բերա, չիւտակ ճամբայ Լէմանճեան դեղարանին պաշտօնեայ Ժոզէֆ էֆ. Հէքիմեան անձնասպան եղաւ ինքզինքը ծովը նետելով։ Դիակը գտնուեցաւ Այոթէֆանոսի ծովեզերքէն։ Անձնասպանութեան շարժառիթը այն է որ Ժոզէֆ Հէքիմեան, իր պաշտօնին մէջ ծանր պատասխանատուութիւն առաջ բերող արարքի մը մէջ գտնուած է։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Քալէօնճի Քուլլուք, Նպարավաճառ Նիքօլիի խանութը առջի օր անծանօթ մէկը երթալով 2 քիլօ շէթօպալուղ, երկու քիլօ ձիթաւուղ կ'առնէ և նպարավաճառին բացակայութենէն օգտուելով, գզրոցը կը քակէ և մէջը գտնուած 4 անգլ. ոսկի, 4 ըրիմից(?) և ուրիշ կարգ մը մանրուք դրամները շորթելով կ'երկը կը դնէ։

—Գողեր մտան Սոֆըլը Աղան, փառաբան Մ. Կալըէնի տանը և կրցածնին տարին։ Նոյնպէս գողեր մտան Մ. Լօճիրիի խանութը և շորթեցին 60 ոսկի, երկաթուղիի երկու պարտաթուղթ և այլն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԼԺԷԶԻՐԱՍ, 6 մարտ.— Ժողովին այս օրուան նիստին մէջ անգլ. պատուիրակ Մր. Նիքըլսըն առաջարկեց վիճաբանութեան ենթարկել ոստիկանական վերակազմութեան հարցը, բայց մարքիզ Վիսքոնթի Վենոստա ընդդիմացաւ այս առաջարկին։ Երբ առաջարկը քուէի դրուեցաւ, Շուէտի պատուիրակը դրական քուէ տուաւ։ Աւստրիոյ, Մարօքեան և Գերմանիոյ պատուիրակները ըսին թէ պէտք է պանքայի խնդրին քննութիւնը շարունակել, ոստիկանական վերակազմութեան խնդրին վիճաբանութեան սկսելէ առաջ, իսկ միւս պատուիրակները ի նպաստ անգլիական պատուիրակին առաջարկին՝ քուէ տուին։ Երէկի նիստին մէջ մարքիզ Վիսքոնթի Վենոստա այս խօսքերը արտասանեց.— «Այնպէս կը կարծեմ թէ պանքայի ծրագրին յօդուածները քննուելու ձեռնարկէլէ առաջ, պէտք է կարծիքի նոր փոխանակութիւններ տեղի ունենան, ձեռք բերելու համար այն համաձայնութիւնը որուն ամէնքս ալ կ'ըղձանք. Այնպէս կը կարծեմ թէ մեր բարի կամեցողութեամբ կրնանք յաղթել բոլոր դժուարութեանց, և վստահ եմ թէ համաձայնութեանց կոչ ընելով, բոլոր երկիրներու տէրութեանց զգացումներուն թարգմանը կ'ըլլամ»։

ԲԱՐԻԶ.— Ժողովին պատուիրակներուն միջեւ առաջ եկած ձգտումը, որ դադրած էր, նորէն ծայր տուաւ։ Դարձեալ այն կարծիքը սկսաւ տիրել թէ Խորհրդաժողովը(?) պիտի ձախողի։ Պատուիրակները յուսահատ են։

— Պերլինէ վերջին պահուն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գերմանիա վաղը պիտի տայ իր վերջնական պատասխանը Մարօքի ազգային պանքային վրայ, և այս պատասխանը այնպիսի հանգամանք մը պիտի ունենայ որ կարելի պիտի ըլլայ վիճաբանել ոստիկանական վերակազմութեան խնդիրին վրայ։

ԲԱՐԻԶ.— Էտուար Թագաւորը հօս ժամանեց և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Մ. Ֆալիէռի ներկայացուցիչ Մ. Ռուվիէի և անգլ. դեսպանատան պաշտօնէութեան կողմէ։ Թագաւորը թէեւ նիհարցած էր քիչ մը, բայց քաջառողջ երեւոյթ ունէր։ Երբ անգլիական դեսպանատունը գնաց, մերժեց վերելակով վեր ելլել, ըսելով որ բժիշկները քալել յանձնարարած են իրեն։ Շաբաթ օր կէս օրէ վերջ, Էտուար Թագաւոր այցելեց Մ. Ֆալիէռի։ Երկար առանձնախօսութենէ մը վերջ Թագաւորն այցելեց նաեւ Տիկին Ֆալիէռի և յետոյ դարձաւ դեսպանատուն։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Նախագահ Ֆալիէռ փոխադարձաբար այցելեց Էտուարտ Է.ի, և կարճատեւ տեսակցութենէ մը վերջ դարձաւ Էլիզէ։ Բացարձակապէս ստոյգ է թէ Թագաւորը պիտի այցելէ Մ. Լուպէի։

ԹՕՔԻՕ.— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Քադօ հրաժարեցաւ, և արտաքին գործոց նախարարութիւնը ժամանակաւորապէս յանձնուեցաւ վարչապետ մարքիզ Սայիոնճիի։

ԲԱՐԻԶ.— Գաղթային նախարարը հեռագիր մը ստացաւ Թանանարիվէն ըստ որում 2 թուով թէ Մատակասքարի արեւելեան եզերքը քանդ ու աւեր եղաւ թաթառէ մը։ Մահաներ քաղաքը բոլորովին քանդուեցաւ, 30 բնիկ, 2 եւրոպացի մեռան, իսկ միւս գրեթէ բոլոր եւրոպացիք վիրաւորուեցան։ Արտերը մեծապէս վնասուեցան։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՉԻՍՔՕ.— Մարիբոզա շոգենաւը լուր բերաւ թէ փետր. 8ին ահաւոր թաթառ մը կործանեց Թահիթի արշիպեղագոսը։ Թահիթի կղզիին Բաւբեդ(?) քաղաքը ողողուեցաւ, 75 տուներ փլան, որոնց մէջ է նաեւ ամերիկեան հիւպատոսարանը և ֆրանսական պաշտօնարանը։ Շատ բնակիչներ կորան։

—Նորվեկիոյ Ալլանտեանի եզերքին վրայ Տրոնթայմ՝ ամենաբուռն թաթառ մը պատահեցաւ։ 11 շոգենաւակ և 33 ձկնորս կորան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ նախկին վարչապետ Մ. Ռոմերօ Ռոպլէտօ մեռաւ։

Տեսնել չորրորդ երես
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ ՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

20/5 Փետրվար 1906

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ		
Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	Օ. Ո.	102.32
Երէկուան էն բարձր գինը	»	103.38
» էն վար գինը	»	102.26
ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	ֆր.	140.37½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	140.75
» էն վար գինը	»	140.20
Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	36.—
Միթիլլիի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	ֆր.	194.—
Քամէրօյալ	Ա. Ո.	10.06
Քարատաղ Բրեվիլեժիէ	ֆր.	136.50
» Օրտինէռ	»	116.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.17
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	7.55
» պարտաթուղթ	ֆր.	486.—
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.	»	295.—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո	18.37½
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	517.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Եգիպտ. 1886		330.50
» « » 1903		272.—
Թրանսվալ		48 —
ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ		
Յունական փոխառութիւն	ֆր.	264.—
Պանք Նաս. Կրէտ.	»	434.—
» » » նոր	Օ. Ո.	4.05
Լաւրիոմ	ֆր.	61.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն		ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի		87.19
Անգլիական ոսկի		109 39
Բօլ		90 20
Մէճիտիյէ արծաթ		108.02
Ռուսի թղթադրամ		8 66
Քրիմից		51.10
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոնի վրայ չէք	դրշ.	110.—
Բարիզի » »	ֆր.	22.86¼
Վիէննայի » »	քուրոն	21.88
Պերլինի » »	մարք	18.65

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆրանսական Ռանթ 3%		99.57
Օսմ. միաց. փոխ. 4% բաց		94.75
» » » գոց		94.35
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	143.—
Րէժիի պարտաթուղթ	»	410.—
Օսմանեան մաքս	»	486.—
Օսմանեան Պանքա	»	639.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1137.—
Բարիզի Պանքա	»	1548.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	100.20
Իտալական »	5%	105.20
Ռուսական »	4% 1901	83 65
Սպանիական. արտ. փոխ.	4%	94.45
Պոլիս Քարա Այտըն	ֆր.	650.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Անգլիական Ռանթ	90.43
Օսմ. Միաց. Փոխ. բաց.	93.63
» » » գոց	93.87
Օսմ. Պանքա	15.37
Պուլկարական 1892	101.50
Ռուսական 4% 1888—89	83.25
Յունական Ռանթ	42.75
Զարթերբ	1.53
Թրանսվալ	1.87
Ռանտմայն	5.81
Ճափոնական 4%	89.12

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Գերմանական 3%	88.75
Օսմ. Միաց. Փոխ.	93.40
Օսմ. փոխառութիւն 1903	88.75
Ռումէլիի երկաթուղի	144.75
Ռուսական 4% 1902	83.10
Անատօլ. Երկթ. Պարտ. Ա.	103.—
» » » Բ.	102.90
» » Բաժնեթ. 60%	129.10

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Րէժի	—.—
Ռումէլիի Երկաթուղի	150.50
Վիէննական պանք	563.—

ՊՐԻՒՔՍԷԼԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Միացեալ Փոխ.	94.06
Ռումէլիի Երկաթուղի	141.75

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 18 —

ԳՐԵՑ
ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՍԻՄՈՆ ՋԷՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Արտառոց Կտակ Մը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

ԲԱՐՏԷՍԸ ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆՈՒԱԾ

Բայց այս առաւելութիւնը աւելի առերեւոյթ էր քան իրական, քանի որ վերջապէս խաղացողը պարտաւոր է հասնիլ վերջին խուցը քառանկիւնի ճիշդ թիւով մը, այնպէս որ խաղացողը դատապարտուած է ետ դառնալ եթէ նպատակէն հեռանայ։

Վերջապէս, վերջին դիտողութիւն մըն ալ սա է որ երբ խաղացողներէն մէկը ուրիշի մը հանդիպի, պէտք է որ իր խուցը անոր տայ, և ինք դառնայ միւսին գրաւած խուցը, պարզ բռիմ մը վճարելէ ետք, բաց ի այն պարագային ուր ինք տրուէն մեկնած պիտի ըլլայ միւսին հասած օրը։ Այս փոփոխումը ընդունուած էր կտակակատարին կողմէ, յաջորդական տեղափոխութիւններ նկատի առնելով։

Կը մնար երկրորդական խնդիր մը. — ամէնէն չահեկանը անշուշտ, զոր քորտէօրին առաւելապաշտութեամբ կարելի չէր լուծել։ Խաղացողները իւրաքանչիւր նահանգին ո՞ր կողմը պիտի երթային։ Գլխաւոր քաղա՞քը թէ պատմական կամ աշխարհագրական տեսակէտով նշանաւոր ամէն տեղ։ Ենթադրելի չէր որ հանգուցեալը, իր համբորդութիւններէն օգուտ քաղելով, նախապատուութիւն տուած ըլլար ամէնէն աւելի համբաւաւոր տեղերու։ Կտակագրին յարակից թուղթ մը կը ճշդէր այս պարագան, որ խաղացողներուն պիտի հաղորդուէր քառանկիւնի թիւը ծանուցանող հեռագրին մէջ։ Այս հեռագիրը Տիար Թորնպրոք ինք պիտի ուղղէր խաղացողին զբաղուած տեղը։

Աւելորդ է ըսել որ ամերիկեան լրագիրները այս դիտողութիւնները հրատարակեցին, յիշեցնելով որ կտակակատարին բացարձակ կամքին համաձայն, սաղախողի կանոնները խստիւ պիտի գործադրուէին։

Գալով այն ժամանակամիջոցին որ սահմանուած էր որոշել տեղերը երթալու համար, բաւական աւելի էր, թէեւ քառանկիւնը երկու օրը անգամ մը պիտի նետուէին, որով խաղացողները, որոնք հոդը ըլլալնուն համար, անհնդմէ իւրաքանչիւրը որոշադրելի պիտի ունենար եօթն անգամ երկու, այսինքն 14 օր և այս երկար պայմանաժամը բաւական էր նոյն իսկ եթէ Ամերիկայի մէկ ծայրէն միւսը երթալ հարկ ըլլար, օրինակի համար Մոյնէն Թէքսաս, կամ Օրեկոնէն Ֆլորիտայի սահմանածայրը։ Այն թուականին, արդէն երկաթուղիներուն ցանցը ամբողջ երկիրը կը չրջապատէր, որով կարելի էր արագ արագ համբորդել։

Ասոնք էին ահա խաղին համար սահմանուած կանոնները, որոնք ո՛չ և է առարկութիւն և վիճաբանութիւն չէին վերցներ։ Ինչպէս կ'ըսեն, կա՛մ այս խաղին մասնակցելու էր և կամ ետ քաշուելու էր։

Եւ ամէնքն ալ մասնակցեցան։ Զանք ըսեր թէ վեց խաղացողներն ալ միեւնոյն փութկոտութեամբ ընդունեցին։ Այս տեսակէտով, նաւապետ Եուրիքէն համամիտ եղաւ Թոմ Քրապի կամ մանաւանդ Ճօն Միլնըրի և Հէրման Դիտպըրի։ Գալով Մաքս Րէալի և Հարրիս Քիմպըլի, անոնք խնդիրը լոկ զբօսաշրջիկի տեսակէտով ըմբռնեցին, մէկը նկարներ գծելու և միւսը յօդուածներ գրելու համար։

Գալով Լիտի Ուէկի, ահաւասիկ այս մասին Օվիտա Ֆօլիի յայտարարութիւնները.

— Սիրելիս, Մր. Մարշըլ Ֆիլտէն արձակուրդ պիտի խնդրեմ քեզի և ինծի համար, վասնզի ես ալ պիտի ընկերանամ քեզ մինչեւ 63րդ խուցը։

— Բայց խենդ բան է այս խաղը, պատասխանեց Լիտի Ուէկ։

— Ընդհակառակն չատ խելացի բան է, և որովհետեւ գիտեմ թէ դո՛ւն պիտի չահիս յարգելի Մր. Հիբէրպօնի 60 միլիոնները։

— Ե՞ս։

— Այո՛, դո՛ւն, Լիտի, և անշուշտ պիտի հաճիս կէսը ինծի տալ իմ նեղութեանս համար։

— Ամէ՛նքն ալ, եթէ կ'ուզես։

— Կ'ընդունի՛մ, պատասխանեց Օվիտա Ֆօլի ամենայն լրջութեամբ։

Հարկ չկայ ըսելու որ Տիկին Դիտպըրի պիտի ընկերանար իր ամուսնին, թէեւ այս կերպով համբու ծախքը պիտի կրկնապատկուէր։ Եթէ արգիլուած չըլլար իրենց միասին համբորդել, պիտի համբորդէին։ Երկուքին համար ալ աղէկ էր առիթ։ Եւ յետոյ, Տիկին Դիտպըրի պահանջեց առիթ, ինչպէս պահանջեց որ ամուսինը կատարէ իր խաղընկերի դերը, վասնզի այս տեղափոխութիւններն և անոնց պատճառելիք ծախքերը կը սարսափեցնէին այս երկիւղած որքան ագահ մարդուկը։ Բայց անտեղիտալին Քէյթ բացարձակապէս վճռած էր և Հէրման պարտաւոր էր հնազանդիլ։

Նմանապէս էր Թոմ Քրապի մասին, որմէ բնաւ չէր բաժնուեր Ճօն Միլնըր։ Իսկ նաւապետ Եուրիքէն, Մաքս Րէալ և Հարրիս Քիմպըլ առակուին որոշած չէին թէ մի՛նակ համբորդեն եթէ ոչ ծառայ մը առնեն իրենց հետ։ Կտակագրին մէջ այս մասին արգելք մը չըկար։ Ազատ էին իրենց հետ մարդ առնելու կամ ոչ և գրաւ բռնել մէկուն կամ միւսին համար, ճիշդ ինչպէս որ գրաւ կը բռնեն ձիարշաւներու ատեն։

Աւելորդ է ըսել որ Ուիլեամ Հիբէրպօնի յետ մահու արտառոցութիւնը մեծ պատուաբերութիւն մը առաջ բերած էր թէ՛ Ամերիկայի մէջ և թէ դուրսը։ Տարակոյս չկար որ, Ամերիկացիներուն չահագիտական ոգւոյն ծանօթ ըլլալով, մեծ գումարներ գրաւ պիտի բռնուէին այս յաջողութեան խաղին հաւանականութիւններուն վրայ։ Միայն Հէրման Դիտպըրի և Հօճ Եուրիքէն, որոնք չատ հարուստ էին, ինչպէս նաև Ճօն Միլնըր, որ չատ դրամ կը չահէր Թոմ Քրապը ցուցադրելով, համբան կանգ առնելու վտանգը չունէին բռիմները չկարենալ վճարելու հետեւանքով։ Գալով Հարրիս Քիմպըլի, Դըրիպիւն — և ինչ ռէքլամ այս լրագրին համար, — պատրաստ էր անհրաժեշտ վարկը բանալ։

(Շարունակելի)

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՔ

Հանրածանօթ վաճառատունը կը ծանուցանէ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ Բերա, Թիւնէլի հրապարակը իր թիւ 4 վաճառատունը ծախուած է եւրոպական լաւագոյն գործարաններու ապրանք ամէն կարգի նորակարտիքով, որոնք իրենց ազնուութեամբ և նրբութեամբ համբաւաւոր են արդէն։ Վաճառատան մասնաւոր բաժին մը կցուած է գորգեղէնի և սրահական յարդարանքի առաջնակարգ մնացորդներու։ Վաճառատան վաճառողները լիայոյս են որ անոնք որ պիտի այցելէ հոն անգամ մը, խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ անմրցելի գիներէն և թէ յանձնարարութեանց փութկոտ գործադրութենէն։ 1—50

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ, ՊԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ

Երիտասարդներու ճշմարիտ խորհրդատուն

ՏՈՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն, կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կէտիկ Փաշա Պօճի ժամը 3էն մինչեւ 6. եւ Պանճէ-Գաբու Մէրհամէթճեան-Պիանճի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տոքթ. Գառլօ Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողելու կը դարմանէ ամէն տեսակ ափրոդիտեան ախտերը, ինչպէս ջերմամիզութիւն (պէլ սօղուգլուղու), կուբ միլիդեռ, շանգըր մու և սիֆիլիս (ֆրէնկի), անմիաւորութիւն, երազախօսութիւն, առնական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (որդեսախաձ բուռդրալ եւ Իբէրդրօֆի օբ բրօսդադ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերոյիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտական (միֆրուֆօբիֆ) զննութիւնք ափրոդիտեան ախտերու մասին և անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ չէ ըսել թէ առաջին այցելութիւնը միշտ ձրի է։ 30—30

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ ՄԸ

Այս անգամ կիներն են որ օգտուելու են Նոր Աշխարհի հրաշալի գիւտէն։ Հռչակաւոր Ամերիկացի կնախտաբոյժ Տոքթ. Ժ. Ֆլաուրս աշխատակցութեամբ դայեակի մը Մէյպըլ Թըշի հնարած է Պօմ տը Ֆիկ (Beaume de figues) անուամբ դեղ մը որ դուրսէն գործածուելով առանց գործողութեան պէտքը զգացնելու բնականօրէն կը մաքրէ և կը դարմանէ արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, նոյն իսկ արգանդի անկում (prolapsus) որչափ որ հինցած ըլլան և առանց ցաւ պատճառելու, ինչ որ կարեւորն է, մինչդեռ բժշկական ո և է գործողութիւն անարգին դրամի ցաւ բանալէ վերջ անտարբերին և չատ անգամ վտանգաւոր և նոյն իսկ մահաբեր կ'ըլլայ։

Կը յանձնարարենք ուրեմն տառապող կիներուն փորձել անգամ մը Պօմ տը Ֆիկը որուն գործածութեան եղանակը ամէն մէկ տուփին մէջ կը գտնուի բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով։

Societé de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U. S. A.

Կանանց հիւանդութեանց Ամերիկեան Բարեգործական ընկերութիւն

Ներկայացուցիչ Ո. Սօլախեանց

Կ. Պոլիս Շիրին խան 50—29

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱԿՌԱՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀԷՅՑԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

Բերնին առողջութիւնը կ'ապահովէ

Ակռաներու հիւանդութիւնները և գլխաւորաբար փտումը հեռացնել ընդհանրապէս վրայ են, ինչ որ բոլորովին անոնց պլլտորելուն և աչնչանալուն նշանն է։ Ասոնց պատճառն է վնասակար սնունդներու գործածութիւնը և մէյ մըն ալ ակռաներուն անխնամ պահուիլը։

Գիտենք թէ թթու սնունդները ակռային բաւերն կը վնասեն և պատճառ կ'ըլլան որ փտին անոնք։ Շաքարն ալ, թթուի կը փոխուի, որով ակռաներուն կը վնասէ։

Որպէս զի ակռաները չազդուին սնունդներու վնասակար ազդեցութիւնէն, պէտք է զանոնք մաքրել լաւագոյն փոշիով մը, ինչ որ մրուր չի թողուր ակռաներուն վրայ։ Բայց զգուշանալ պէտք է հանքային փոշիներէ, որոնք ընդհանրապէս մարմարի կտորուանք, քարի փոշտուք, եւն. կը պարունակեն, ու ակռաները փճացնելու կը ծառայեն աւելի։

Պէտք է որ փոշին բուսային ըլլայ, այսինքն ծծող յատկութիւն ունեցող, և կազդուրիչ։

Լաւագոյն փոշին որ բոլոր այս յատկութիւնները ունի և ակռաները կը ճերմկցնէ,

ՀԷՅՑԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

է, որ անհրաժեշտական համբաւ մը ունի։

Մթերանոց. — Մաթթէոսեան դեղարան, Բերա Բուլուարտի դէմ... 50—23

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻՑԷԹ որ Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակի Բրէտի Լիօնէ դրամատան վրայի

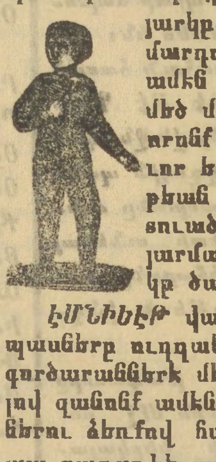

յարկը հաստատուած է, երիկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ ճաշակաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն խաւէ յարմար եւ աժան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻՑԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծաքանակ բերել տալով զանոնք ամէնէն աժան գիներով հագուստ կը վերածէ, այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստ գտնուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամէնէն աւելի ճաշակի տէր ու դժուարահաճ անձերն անգամ գոհ կը թողու ԷՄՆԻՑԷԹի հագուստներէն, որոնք այսչափ կատարելագործութիւնով ճանդերձ դիմացկուն ու դիւրամաշելի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻՑԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

80 50—24

ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԵՐԶԻ ՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Բաշայի Մանասթըր խանին թիւ 32 նոմէրօյէն մուտքադրված ... ելլալով ... կ'ազդարարէ թէ ... 50—47

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8

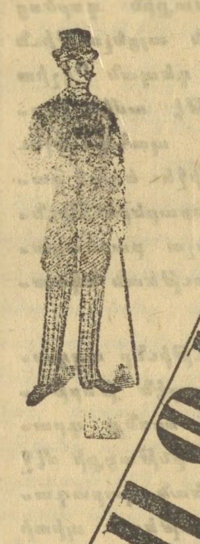

ԱԹԱՌԻԿ

ԱԹԱՆՑ
ՈՒ ԵՒ Է
ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ

ՊԱՏՐԱՍՏ
ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ
ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ
ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕԿՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱԺԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ

299, Մահմուտ Փաշայ, 299

71, Թարաքճըլար. 71

30—35 ՍՏԱՄՊՕԼ

ՎԱՃԱՌՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

Բանկալթի, ... 110 թիւ խանութը, որ երկու անձերու մէջ կ'ընդարձակ ... է։ Դիմել՝ Բանկալթի, Փաթրիքին էֆ. Ֆիւրրուճեան 65 թիւ Օտահատ ... յարկը։

ՄԱՆԿԱՍԱՐՏԵՐԻ
ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմել՝ ՕՉԱՆԵԱՆՆ ՏԸ Փօ'ՉԱՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
(Ա. Մ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ)
44, Նիւ-Քէօյ Պաղչէ, 44
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ
13—15

ԴԵՂԱՐԱՆ Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

Բերա, Մեծ Փողոց թիւ 57, Թագսիմ, Զրանձայ Աբայբըմաճըն եաբէն.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Յարգոյ Հասարակութեան որ, տարիէ մը ի վեր հաստատած սոյն դեղարանս, թէ՛ խղճամիտ սպասարկութեան, թէ՛ ճշտապահութեան և մասնաւանդ գիներու չափաւորութեան չնորհիւ՝ քիչ ատենի մէջ արժանացած է ընդհանուրիս վստահութեան և հաւանկիր քաջալերութեան։

Դեղարանս կ'այցելեն ծանօթ մասնագէտ բժիշկներ՝ դրմոզ հիւանդներու ցկատարեալ խնամք հայթայթելու համար։ Իսկ Երեքշաբթի օրերը ձրի դարմանումներ կ'ըլլան։

Դեղարանս կ'այցելէ նաև ամէն օր՝ կանանց երեսի անբնական մազերը՝ (մօրուք կամ պեխ) հիմնապէս անհետացնող կնախտաբոյժ ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ, ժամը 7—10 (Ը. Թ.)։

Կը գտնուի նաև կարող Ատամնաբոյժ մը՝ որ իրեն դիմողներուն ակռայի բոլոր հիւանդութիւնները կը դարմանէ և արհեստական անթերի ակռաներ կը չինէ։ Դեղարանիս մէջ կը գտնուի նաև այս ճիւղին համար անհրաժեշտ՝ ակռայի փոշի, նաև անոր ջուրը և առանձին վրձիններ։

ՁԿԱՆ ԻՒՂ. — Զմրան ներկայ եղանակին համար, յատկապէս բերել տուած եմ Նորվէժիայ (Բէքէր Մօլլէր) համբաւաւոր տան ամէնէն ընտիր, ամէնէն դիւրամարս և ախորժահամ Մօրիւի ձկան իւղը որ կը գերազանցէ հրապարակի վրայ գտնուածները։

Ուստի կը խնդրեմ Յարգոյ հասարակութենէն որ հաճի պատուել զմեզ՝ փորձով համոզուելու համար մեր հրապարակային խոստումներուն։ 19—50

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԸՆՏԻՐ ՇՕՔՕԼԱՅԻ, ՉՈՒՐ ՔԱՔԱՕ

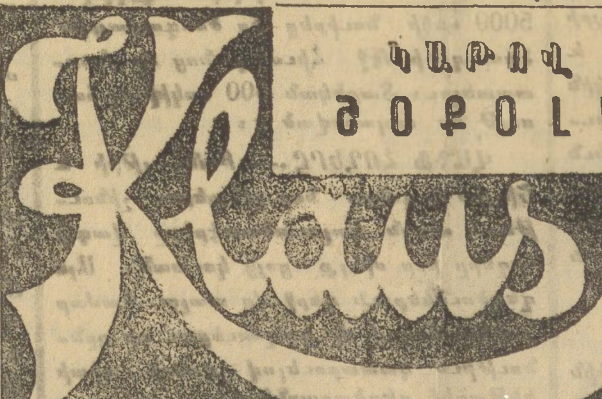

ԿԱԹՈՂ
ՇՕՔՕԼԱ

3 ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԼՕՔԼ (ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ) ՄՈՐԴՕ (ՖՐԱՆՍԱ)

20 ՄԵԴԱՅԼ ՈՍԿԻ
ԵՒ
ՊԱՏՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ
Աշխարհի գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕՔՕԼԱ ԿԱԹՈՂ, ՔԱԿԱՕ

Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՐՏԱԴՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատուններուն մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲԱԶԱՐ Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՑԱՕ, Հարաճճի փողոց ՀԱՍԻՕԴԻՍ ԵՒ ՁՕՔԱՅ, Թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ԺԷՆԻ, կամուրջին մօտ Պոլիս, Յ.Գ.ՃԳՆԱՒՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքսին մօտ. —Անուշավաճառ՝՝Է. ՄԱՔՐԻ, կամուրջին մօտ, ՔԵԱՃԻՄ ՊԷՅԻ դեղի մթերանոցը, Եէնի Ճամի, ԱԼԻ ՖԱՒՔ, Պաղչէ Բազար, ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ

Գործակալ, Է. ՏԷՔԱՌԷՍ, Անանիատի խան, Պոլիս, Քիապս օռեոյան ծառաւ չըճեր մաչբք 22

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

Կրօնասէր հասարակութեան կը յիշեցնենք Գիտակի Մեռածութիւնն Տօնական Օրերու Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ խիստ չահեկան և օգտակար գրքոյկը, որ արժանի է ընթերցման, մանաւանդ ներկայ Մեծ-Պահքի օրերուն։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ-Փաշա, Եէնի-Ջամը, թիւ 206—29, Ս. Մարտիկեան Որդիք վաճառատունը։ Գին՝ 5 դահեկան։ 5—15

ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի՛նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու ականատես եղած է ձկան իւղ գործածող անձերու հանդէպ, ուստի կ'ուզէ՛ք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմեցէք միմիայն Մօրիւի անարատ ձկան իւղ. առկայն ցաւալի է որ այս հրաշալի իւղը հրապարակին վրայ մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գտնուելով, զրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն, և անոնք, փոխանակ զօրացուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը առողջութիւն խանգարելու միայն կը ծառայեն։

Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՑԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պաքի, «պօղաչաճը»ին դէմ, թիւ 261

ուրկէ պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր ստամոքսին խիստ ախորժելի և դիւրամարս առանց հոտի Նորվեժիայ հանրածանօթ տան (Բէքէր-Մօլլէր) ֆաբրիքայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, որ այս տարի եւս մասնաւոր յանձնարարութեամբ մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի թէ՛ մասնաւոր չիչերու մէջ և թէ քաշով։

Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով թէ՛ մեծերու և թէ՛ տկարակազմ պզտիկ տղայոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խմուիլ և կը բուժէ կուրծքի, մարթի, քախոքիիք, սրտանայի, քիչարիւնութիւն, ուժաթափութիւն, նիհարութիւն և ասոնց նման խել մը հիւանդութիւնները։ Ուստի ամէն անոնք, որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ աժան և թէ՛ անարատ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գնելով պզտիկ քանակութիւն մը որով կրնան տեսնել հրատարակութեանս ճշդութիւնը։

Հոս անգամ մը եւս կը կրկնենք թէ՝ Դեղարանս որ Պատ. Հասարակութեան չնորհիւ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ իր աղդասիրտ գործունէութեամբը, դեղերուն թարմութեամբը, դեղագիրներու ճշդապահ պատրաստութեամբը, գիներու չափաւորութեամբը և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբը միշտ դոհ ձգելով իր այնքան յաճախորդները եւ ասոնց ամէնուն կը մնայ դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն ալ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։ Կը յուսանք որ Ազգոյ յաճախորդներս ինչպէս ցարդ, յետ այսու ևս միշտ պիտի չարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ պիտի այցելեն ուղղակի Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց հասարակելագոյն գոհ թողլու համար։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 50—38

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ և ապրանք փոխադրող չոգենաւեր

Ա. կարգի	Բ. կարգի
Սէտի	Նոյդեքրիս
Մինիօ	Էմէյսիս
Րոփսիս	Պալլիրիս
Թէյլըր	Մօէրիս
Նարզօն	Ֆալէլի
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպս

Առաջին կարգի չոգենաւերը չատ հանգստաւէտ են. նաւուն մէջտեղն ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին և կին ճամբորդներու համար սենեակ ունին։

Երկրորդ կարգի չոգենաւերն ալ առանձնափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն, բայց սենեակներ չունին։ ստրյն.

Կ. Պոլսէ Լիվըրբուլ Ա. կարգի գինն է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց և Ղալաթիայ մաքսահանելու համար իրենց հրահանգները տան չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի և Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. Ուիթոլ և Ընկ.

Գործակալք

Ուիթոլ խան, Պահճէ գաբու, Պոլիս

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.

8—50 31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԻԸՅԻ ԵՒ ԷՔՐԷՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Եւրոպայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Յունաստանի Արուեստից Ցուցահանդէսէն արժանիքի արծաթ չքանշանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու քննութեան արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտիէն։ Այս խայծղանը եթէ ... դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի ստամոքսի հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Առողջապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի խլուածքները, պռօնշիթը, դժուարամարսութիւնը, թոքային ախտաւորութիւնը, մարմի հիւանդութիւնները և ծննդական գործարաններու անկանոնութիւնը։

Կը ծախուի Թուրքաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ. Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան. 11—50

ԱԿՌԱՆԵՐ

ամէ՛ք փտած, կոտրած, ցաւող և լինդերու հիւանդութիւն։ Կատարեալ դարմանումի, և բնականին անթերի դեղեցկութեամբ արհեստական ակռաներու չինուածքի, և յիավին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Պոլիս, Պահչէ Գափու, Պէն-Պիր-Չէլիպին դիմաց, ժամը 5էն $11^1/_2$, և ամէն առաւօտ կանուխ, Սկիւտար Ինատիյէ, իր բնակարանը։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 45—50

Ա. Զ. Դ.

ՀԷՅԳԷԼԻ կղզիին մէջ, Ծովային բարձրագոյն վարժարանին կոլոսածներէն ծովեզերեայ և օդառուն պանդոկին վարձակալութեան պայմանաժամը աւարտած է և նորէն վարձու պիտի տրուի, իր կահ կարասիներով։ Աճուրդ պիտի կատարուի այս առթիւ, և վերջնական յանձնումը պիտի ըլլայ Փետրուար 28ին, կէս օրին։ Դիմել, չորեքշաբթի և կիրակի օրերը Հէյպէլի, ելեւէլ վարժարանին վարչութեան։ 4—8

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ց. ՓԱՓԱԶԵԱՆ